

พสพล เจริญพร

Automated mapping of landforms from a Digital Elevation Model (DEM)

การทำแผนที่ธรณีสัณฐานอัตโนมัติจากแบบจำลองความสูงเชิงเลข

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

แผนที่ธรณีสารสนเทศมีประโยชน์หลายประการ โดยทั่วไปการทำแผนที่ดังกล่าวสามารถจัดทำได้จากการออกภาคสนาม ซึ่งการออกภาคสนามมีค่าใช้จ่ายสูง ใช้แรงงานและเวลามาก รวมทั้งอาจจะมีพื้นที่ที่มีอาจเข้าถึงได้ ในขณะที่การทำแผนที่จากการตีความภาพถ่ายทางอากาศ ผลการแปรขึ้นกับประสบการณ์ของผู้แปลและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้การตีความหน่วยธรณีสารสนเทศอาจแตกต่างกัน ดังนั้นการทำแผนที่ธรณีสารสนเทศแบบอัตโนมัติจะช่วยประหยัดต้นทุนด้านเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย รวมถึงลดอคติและความคลาดเคลื่อนจากการตีความโดยมนุษย์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. สร้างแผนที่ธรณีสารสนเทศแบบอัตโนมัติด้วยวิธีอาศัยกฎ (rule-based classification) และวิธีการทางสถิติแบบคลัสเตอร์ (clustering classification)
2. ประเมินความถูกต้องของแผนที่อัตโนมัติเทียบกับแผนที่ภาคสนาม
3. เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการทำแผนที่ด้วยวิธีทั้งสอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ มีกรอบแนวคิดในการสร้างแผนที่ธรณีสารสนเทศโดยใช้แบบจำลองความสูงเชิงเลข (Digital Elevation Model: DEM) ด้วยวิธีการจำแนกหน่วยทางธรณีสารสนเทศแบบอาศัยกฎ (rule-based classification) และวิธีการทางสถิติแบบคลัสเตอร์ (clustering classification)

RULE-BASED

นิรนัย (Deductive)

Universal -> Particular

เกณฑ์การจำแนก

หน่วยกรณีศึกษา

CLUSTERING

อุปนัย (Inductive)

Particular -> Universal

ความคล้ายคลึงทางสถิติ
และความรู้ทางกรณีศึกษา

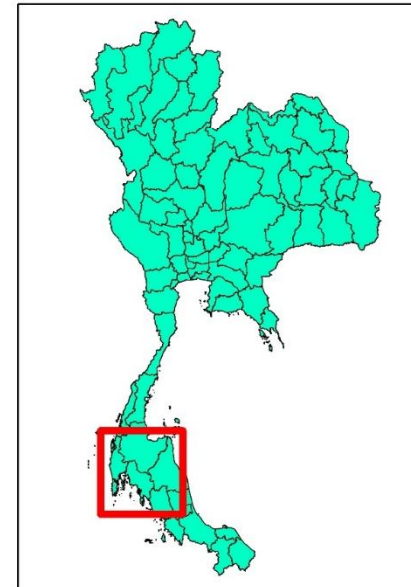
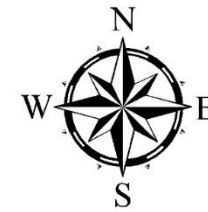
หน่วยกรณีศึกษา

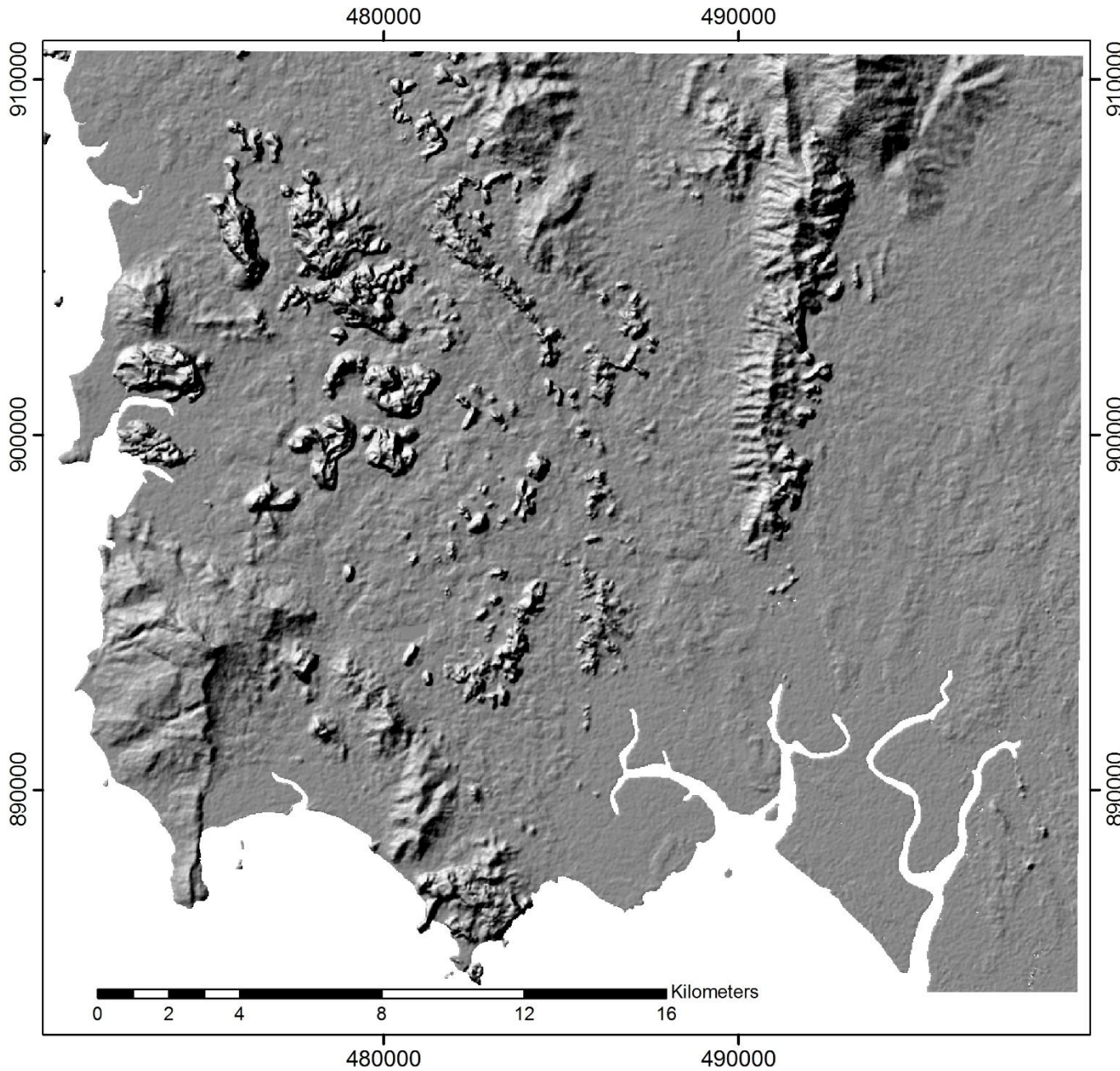
ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเชิงพื้นที่

แผนที่ 1:50,000 ระวัง 4725 II พื้นที่จังหวัดกระบี่ ลำดับชุด L7017

ครอบคลุมพื้นที่ 650 ตารางกิโลเมตร

Legend

hillshade

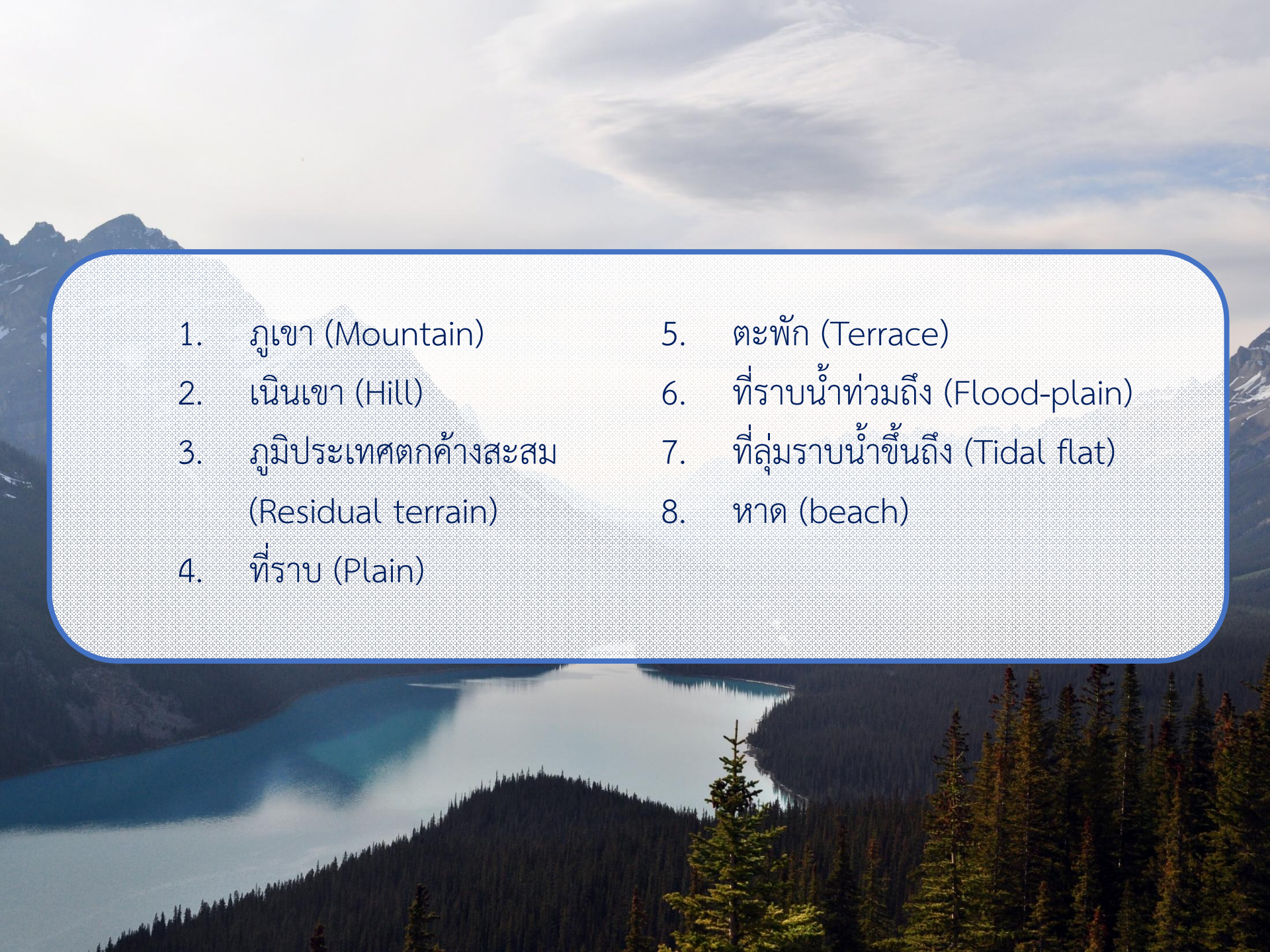
Value

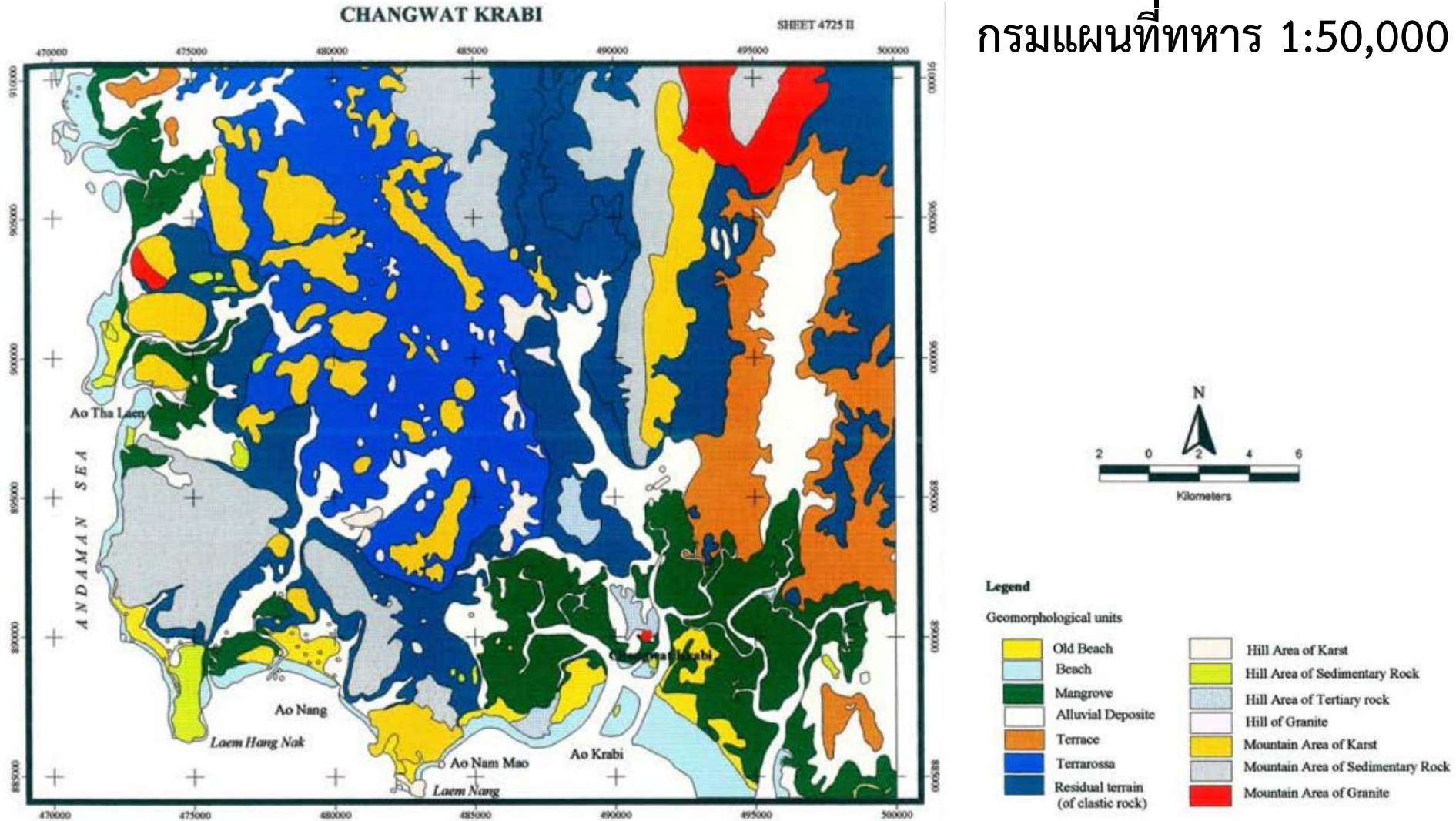

แผนที่ภาคสนาม

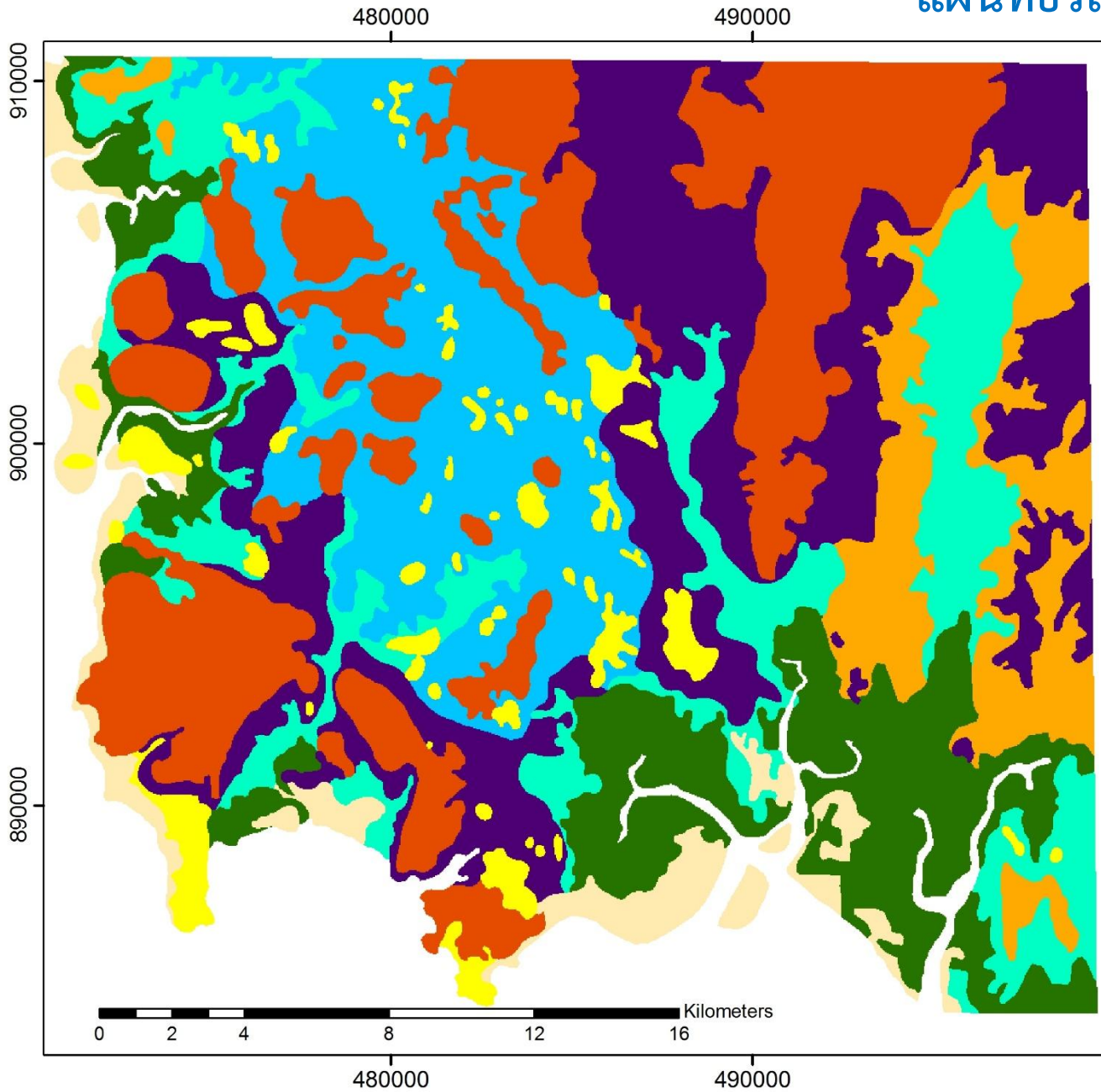
แหล่งข้อมูล

- ศูนย์ศึกษาภัยพิบัติและสารสนเทศที่ดิน ภาควิชาธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Center for Disaster and Land Information Studies Department of Geology, Chulalongkorn University)
- จัดทำเมื่อ ค.ศ. 1999

-
1. ภูเขา (Mountain)
 2. เนินเขา (Hill)
 3. ภูมิประเทศตกค้างสะสม
(Residual terrain)
 4. ที่ราบ (Plain)
 5. ตะพัก (Terrace)
 6. ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood-plain)
 7. ที่ลุ่มราบน้ำขึ้นถึง (Tidal flat)
 8. หาด (beach)

แผนที่ธรณีสัณฐานจากภาคสนาม

Legend

- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat
- 8 Beach

วิธีการวิจัย

1

รวบรวมและเตรียมข้อมูล

1. DEM และ attribute ต่าง ๆ
2. Study area map

2

จำแนกหน่วยธรณีสัณฐาน

1. วิธีอาศัยกฎ
2. วิธีการทางสถิติแบบคลัสเตอร์

3

ประเมินความถูกต้อง

เทียบกับแผนที่ภาคสนาม

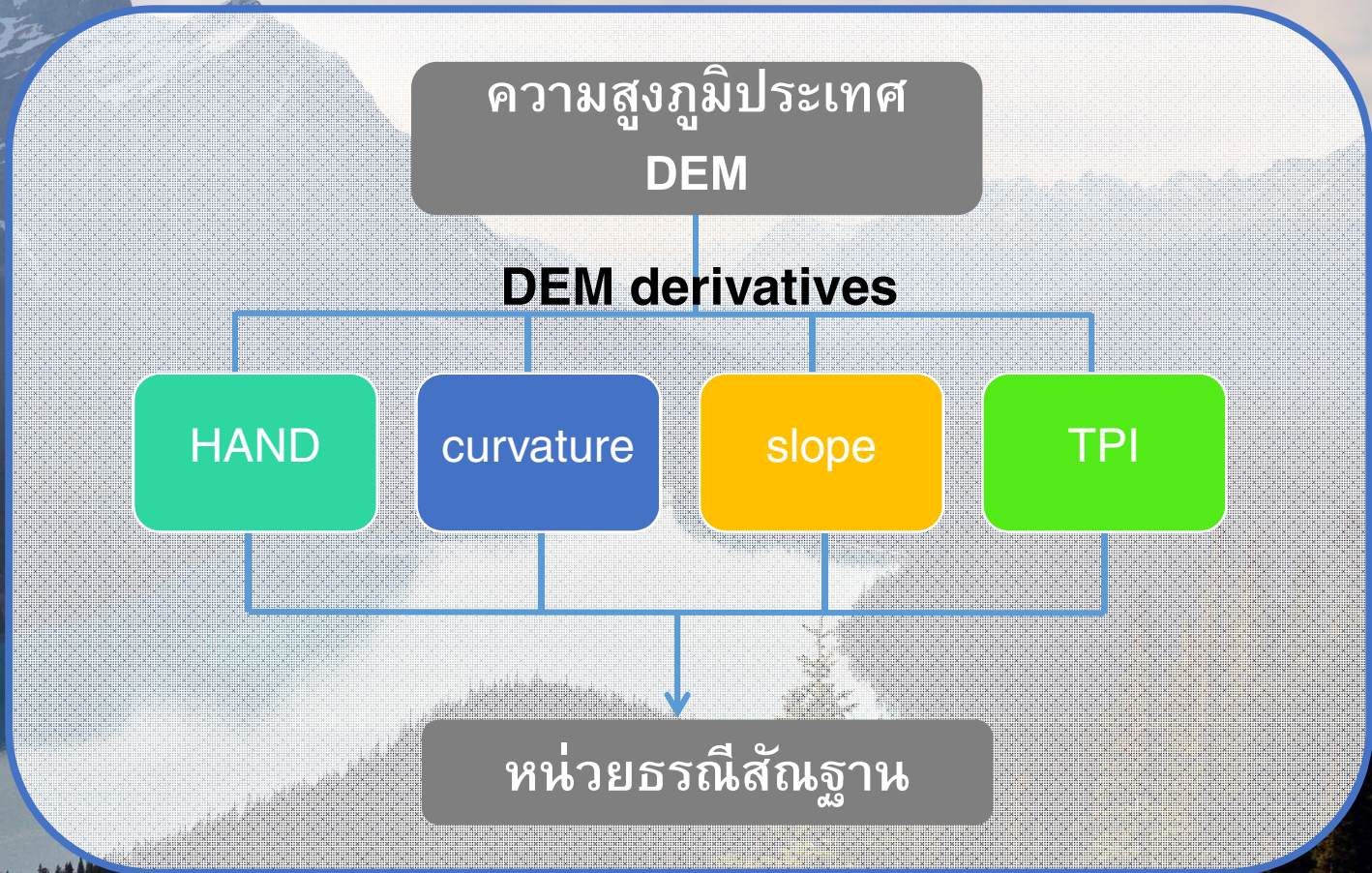
DEM

Resolution 30 m. from Shuttle Radar Topography Mission (SRTM) 1 Arc-Second Global

Data Set Attribute	Attribute Value
<u>Entity ID</u>	SRTM1N08E098V3
<u>Acquisition Date</u>	11-FEB-00
<u>Publication Date</u>	23-SEP-14
<u>Resolution</u>	1-ARC
<u>Date Updated</u>	02-JAN-15

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยนี้ สร้างแผนที่ธรณีสารสนเทศด้วยแบบจำลองความสูงเชิงเลข (Digital Elevation Model: DEM)

slope

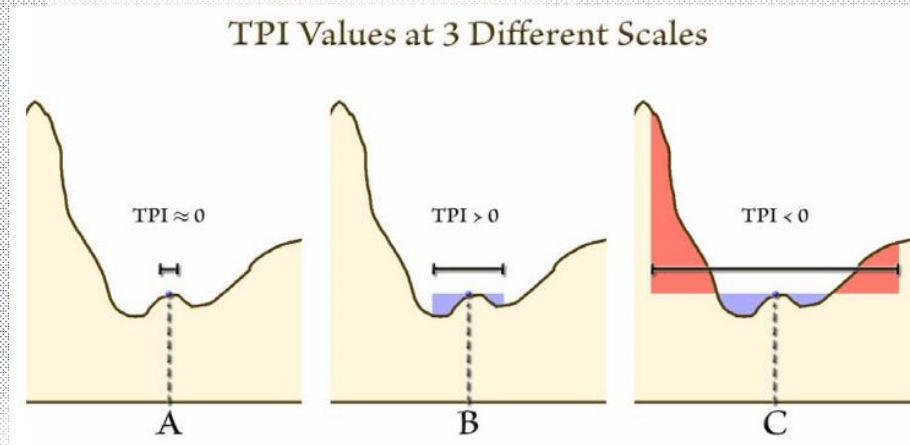
Slope

(ความชัน)

TPI

Topographic Position Index

(ดัชนีตำแหน่งของภูมิประเทศ) - 500 เมตร

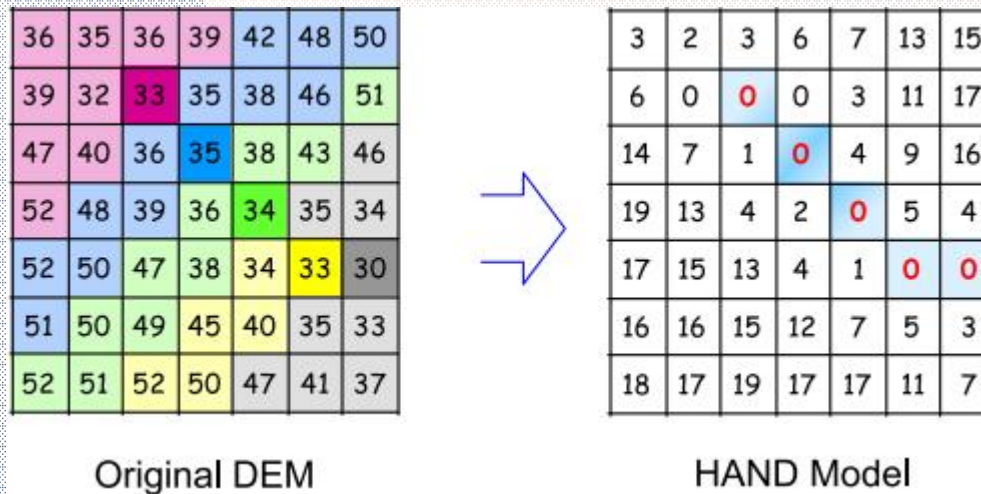

Guisan et al., GLM versus CCA spatial modeling of plant species distribution. (1999)
Weiss. Topographic position and landforms analysis. (2001)

HAND

Height Above the Nearest Drainage (ความสูงจากทางน้ำที่ใกล้ที่สุด)

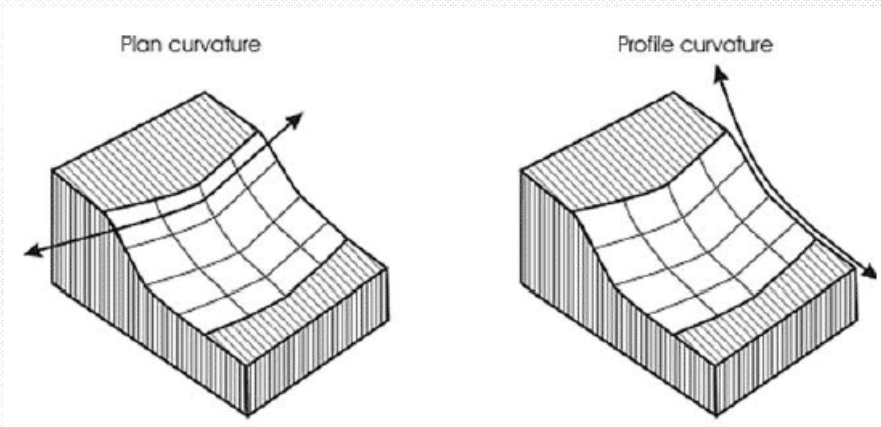
ค่าความสูงภูมิประเทศที่อ้างอิงกับความสูงทางน้ำที่ใกล้ที่สุดในลุ่มน้ำนั้น ๆ

Nobre et al., Height Above the Nearest Drainage – a hydrologically relevant new terrain model (2011)

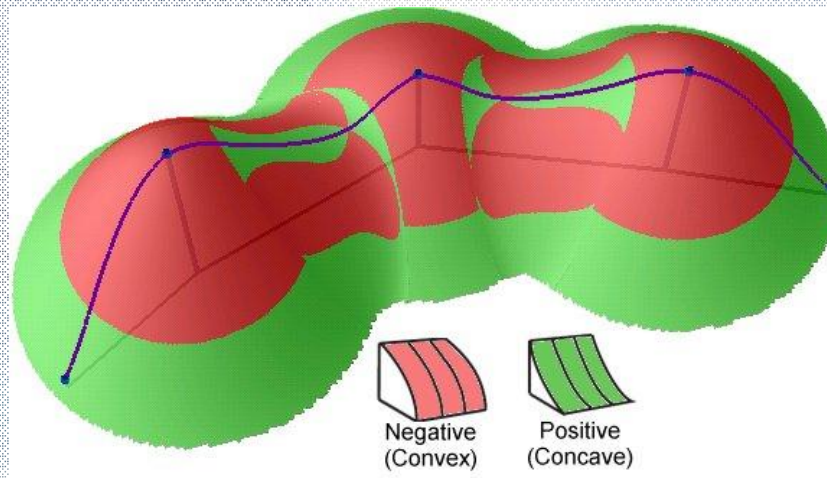
Profile curvature

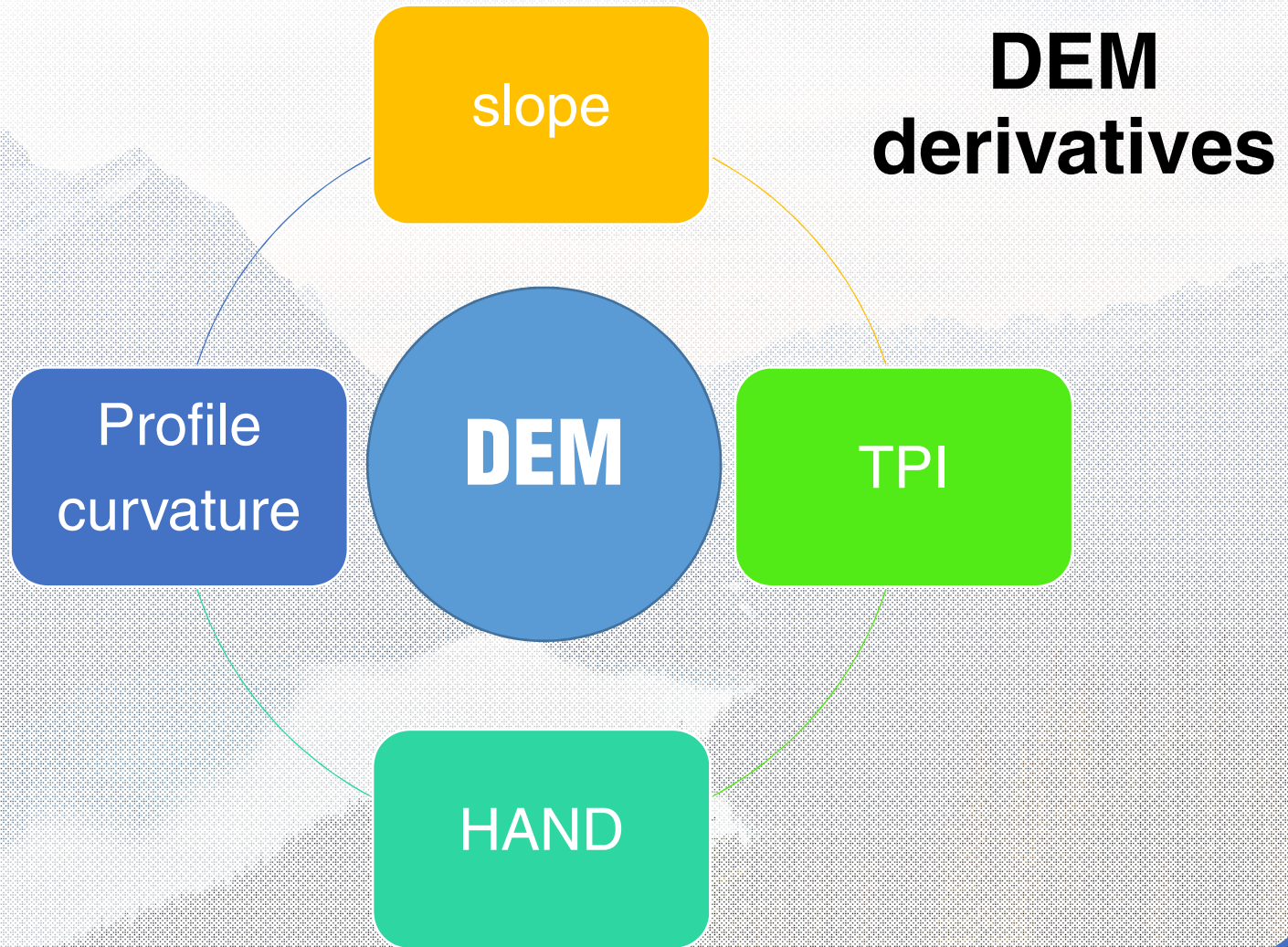
(ความโค้งตามความลาด)

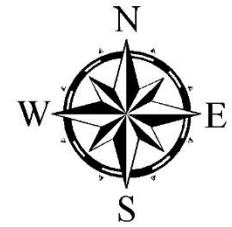
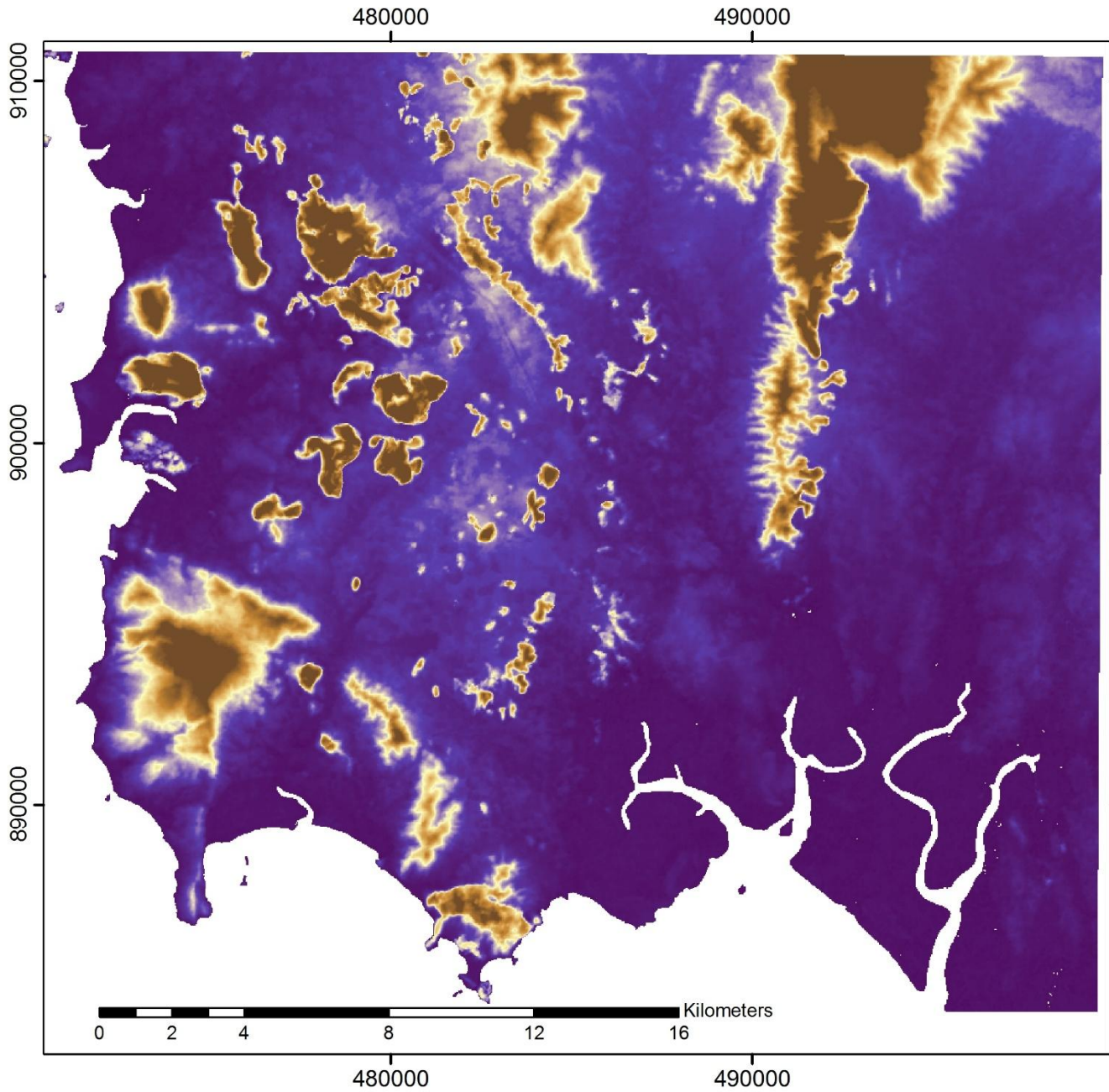

Plan curvature

Profile curvature

Legend

DEM

Value

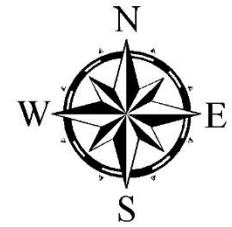
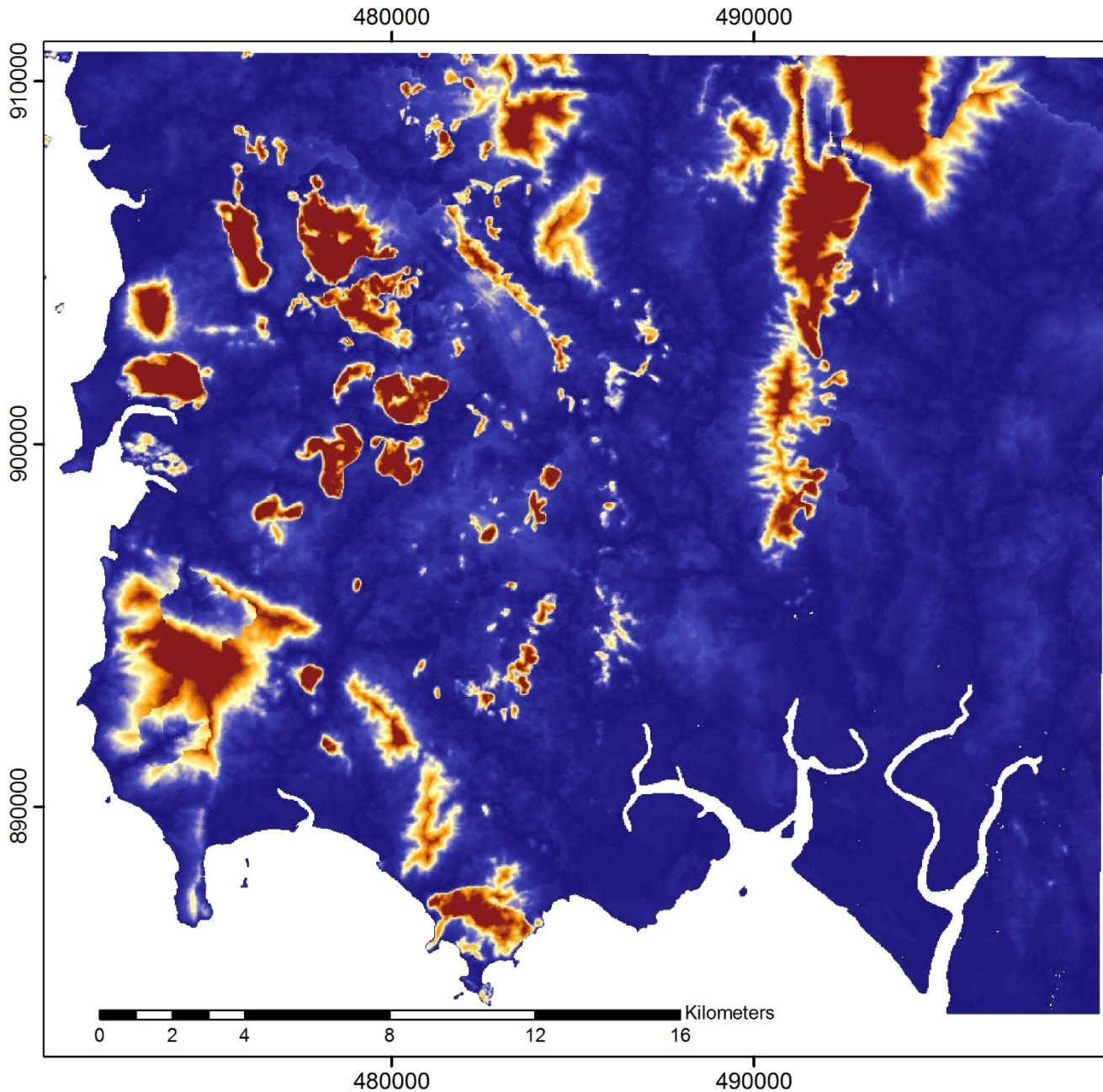

High : 817

Low : 0

910000
900000
890000

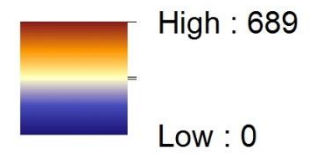

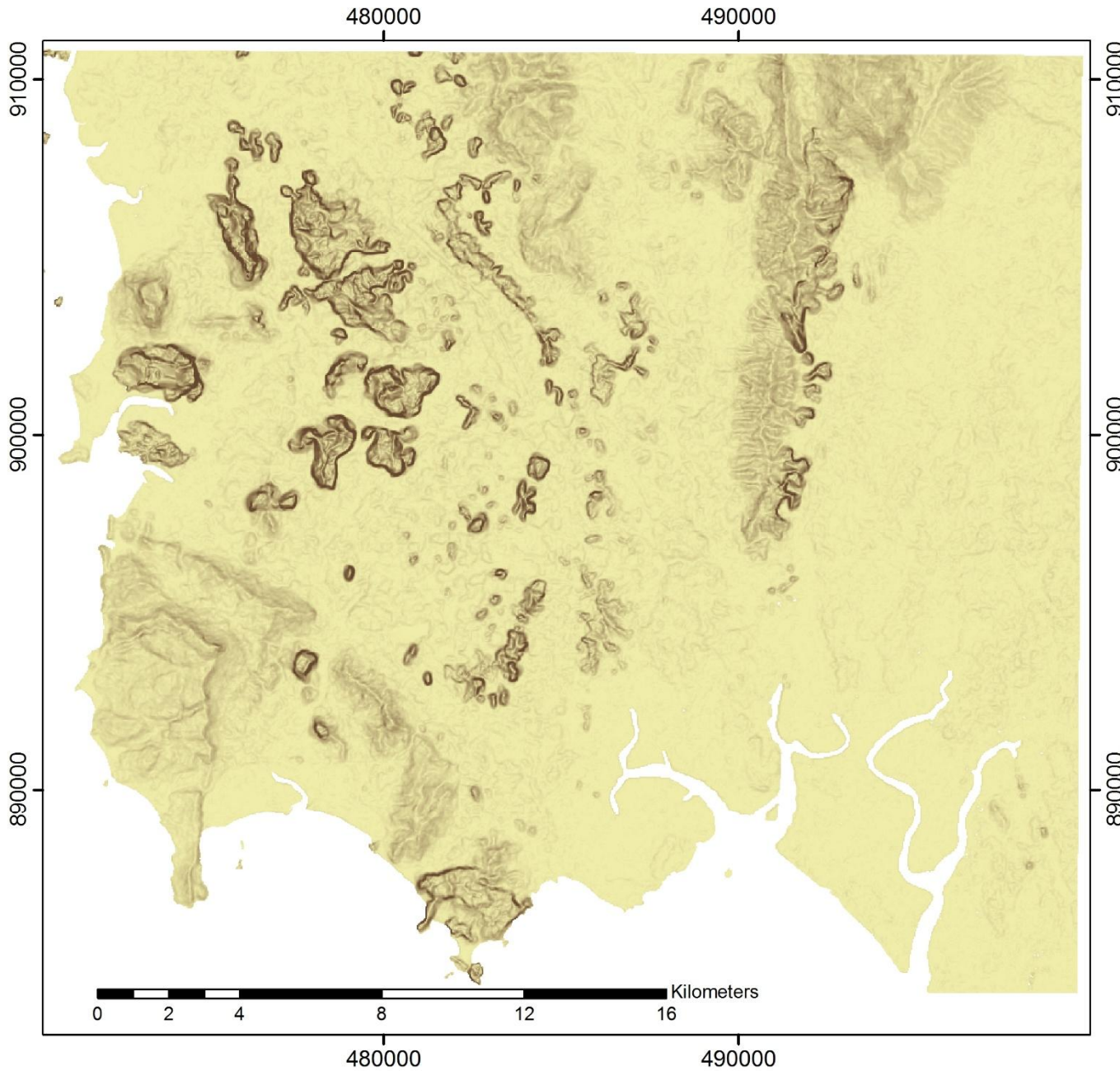

Legend

HAND

Value

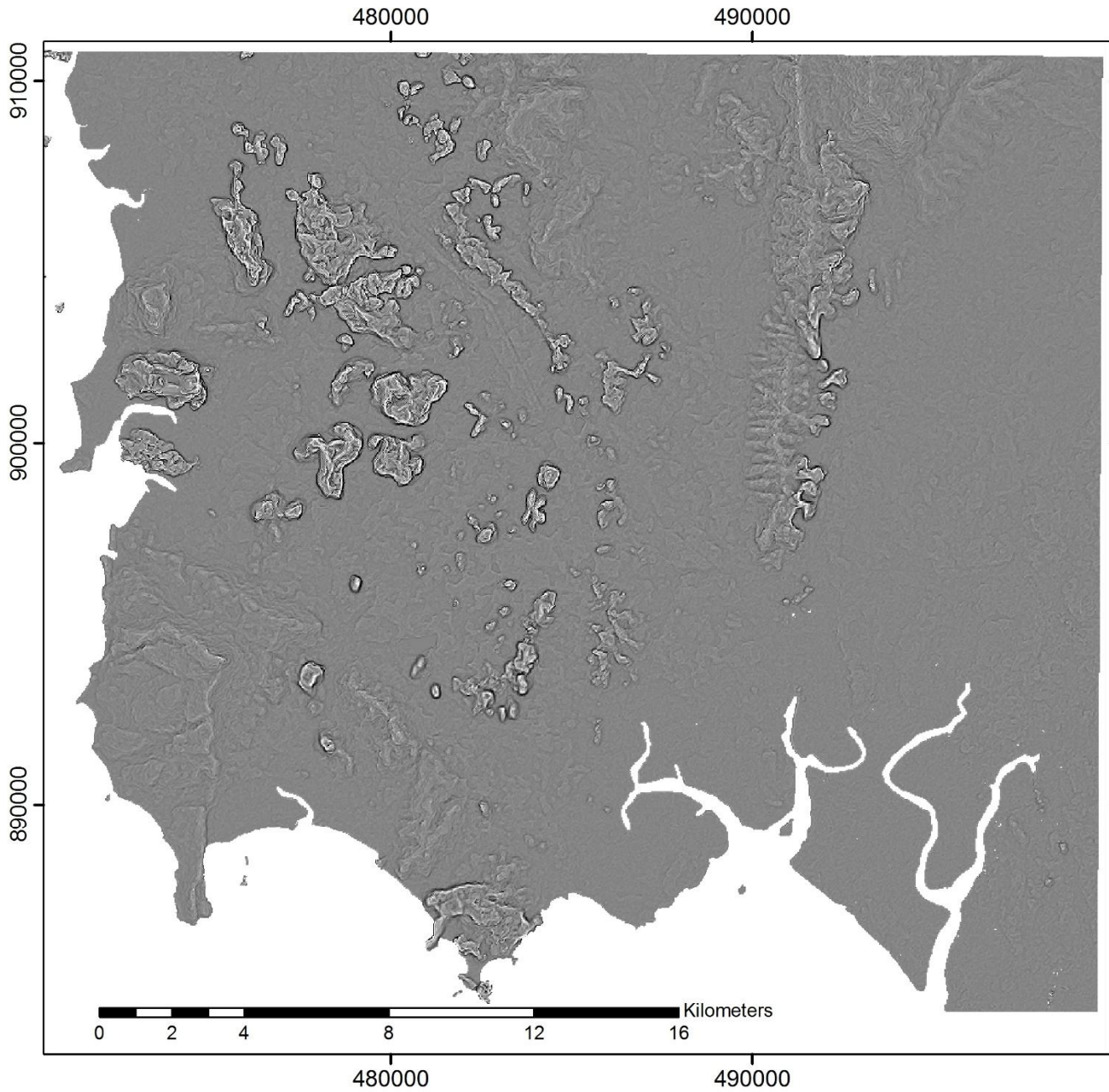

Legend

Slope

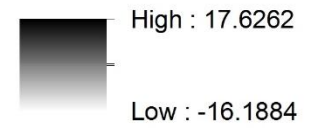
Value

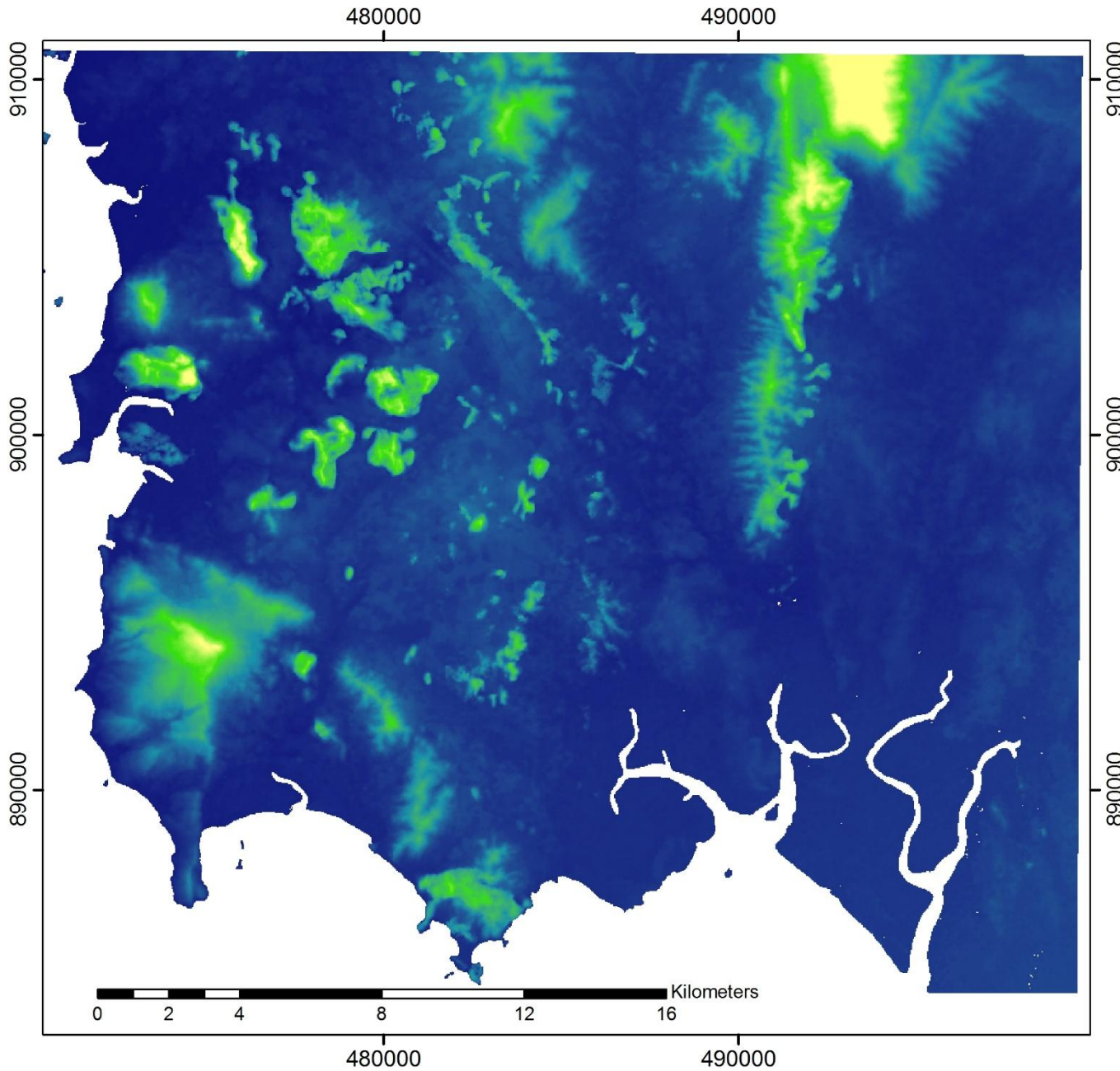

Legend

Profile Curvature Value

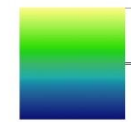

Legend

TPI

Value

High : 724.486

Low : -92.2047

Rule-based Classification

กำหนดพื้นที่ตัวอย่าง (training area)

คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา
ของหน่วยกรณีศึกษาในพื้นที่ตัวอย่าง

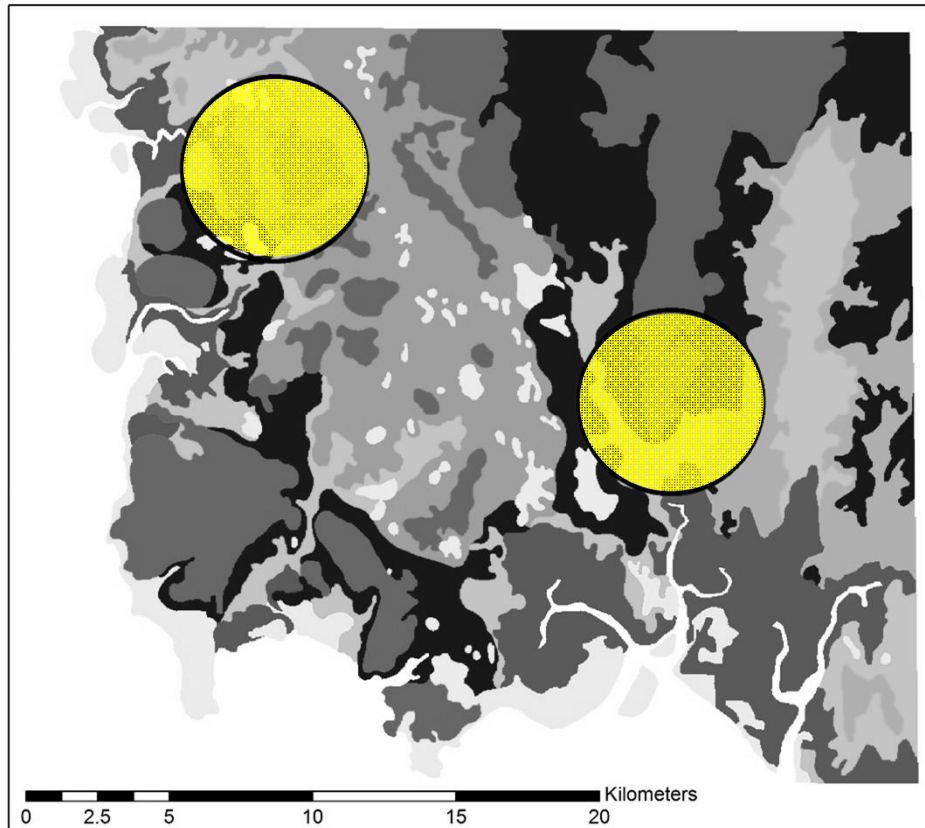
สร้างเกณฑ์การจำแนกหน่วยกรณีศึกษา

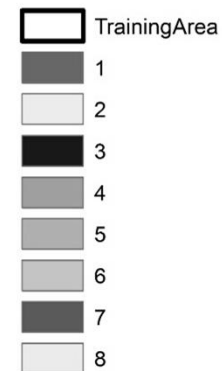
ดำเนินการจำแนกหน่วยกรณีศึกษา

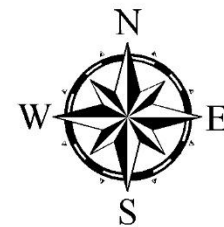
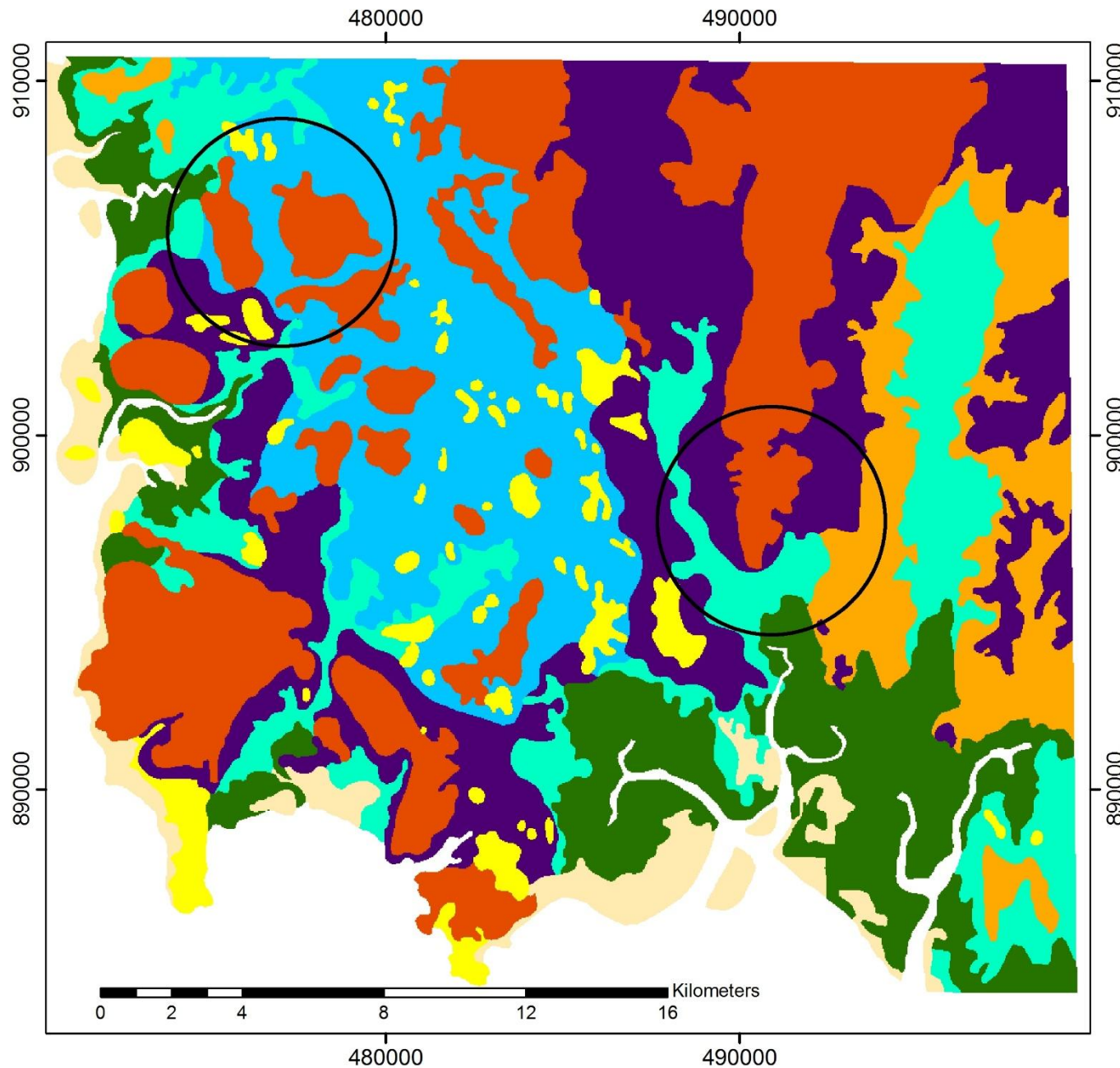
กำหนดพื้นที่ตัวอย่าง (training area)

- ร้อยละ 10 ของพื้นที่ศึกษา (65 ตารางกิโลเมตร)
- แบ่งเป็นวงกลม 2 วง (แต่ละวงมีพื้นที่ร้อยละ 5% ของพื้นที่ศึกษา)

Legend

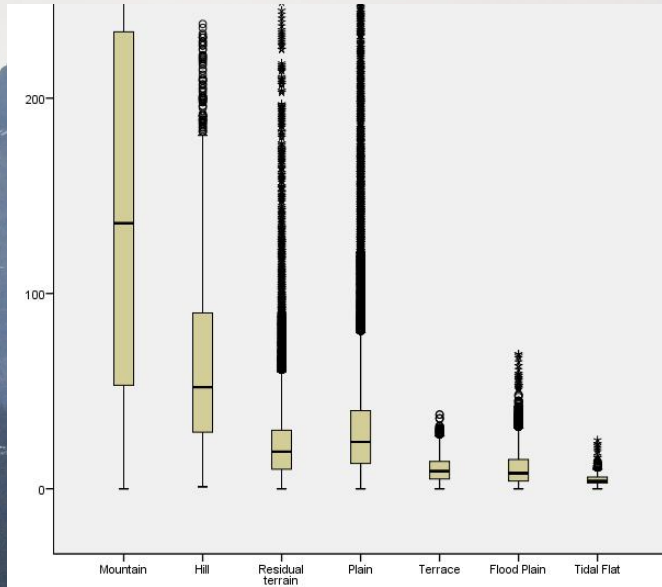

Legend

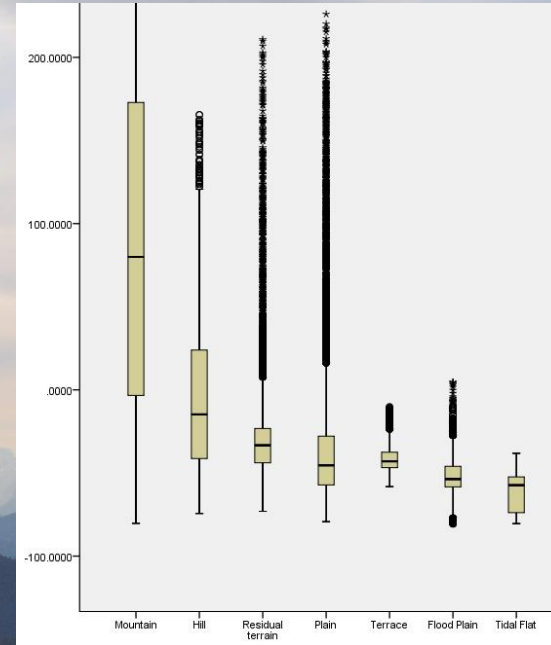
- TrainingArea
- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat
- 8 Beach

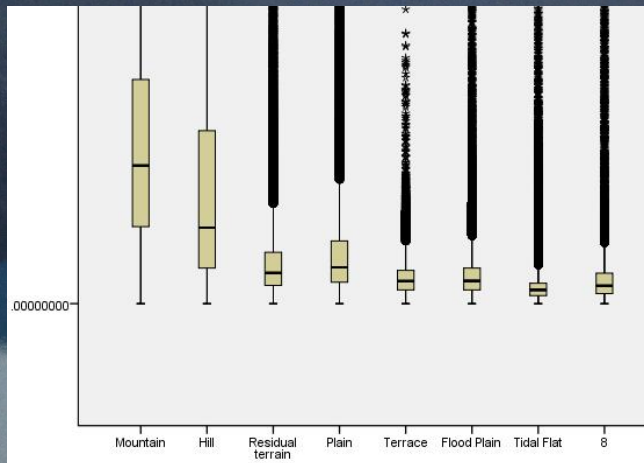
คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ของหน่วยธรณีสัณฐานในพื้นที่ตัวอย่าง

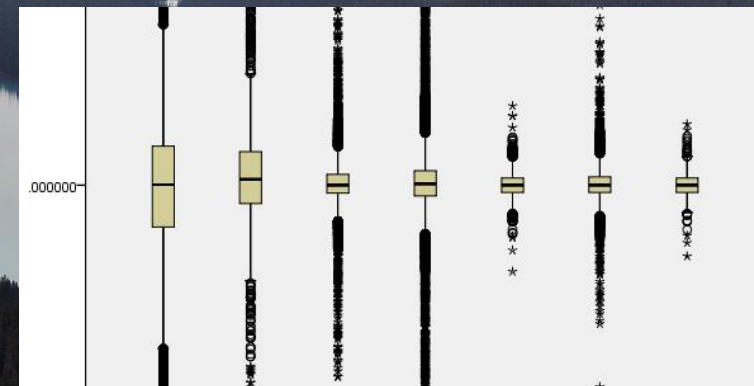
HAND

TPI

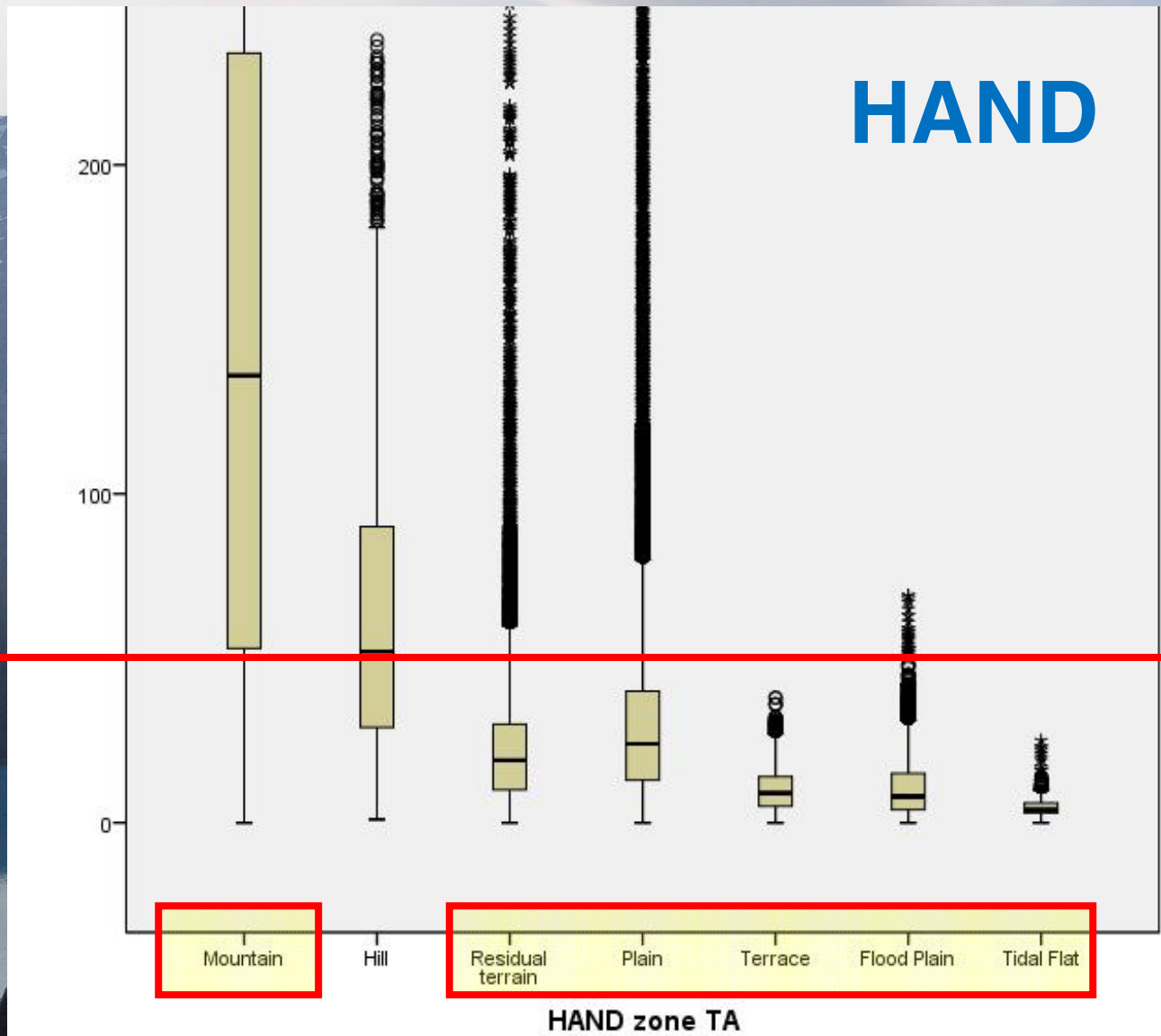

Slope

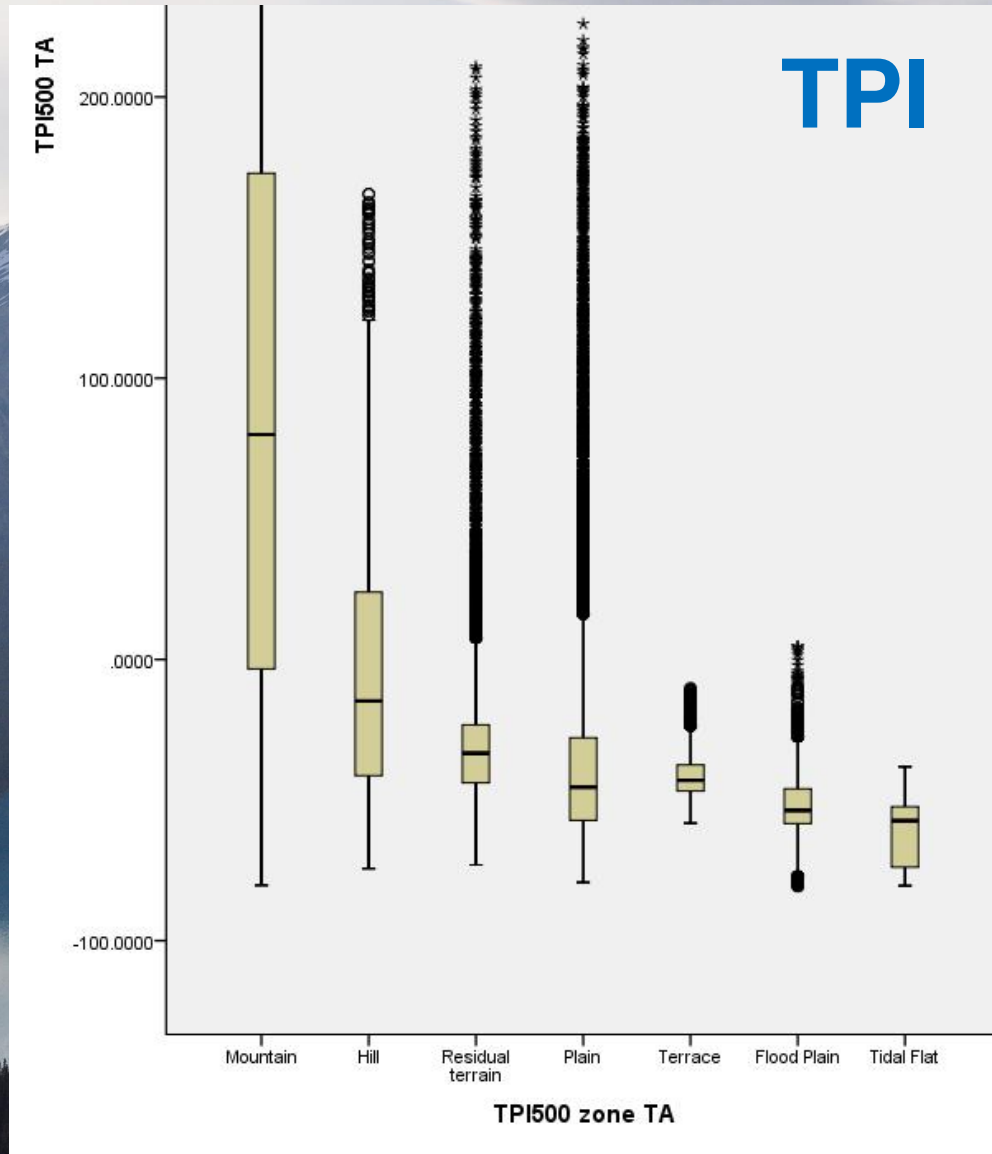

Profile curvature

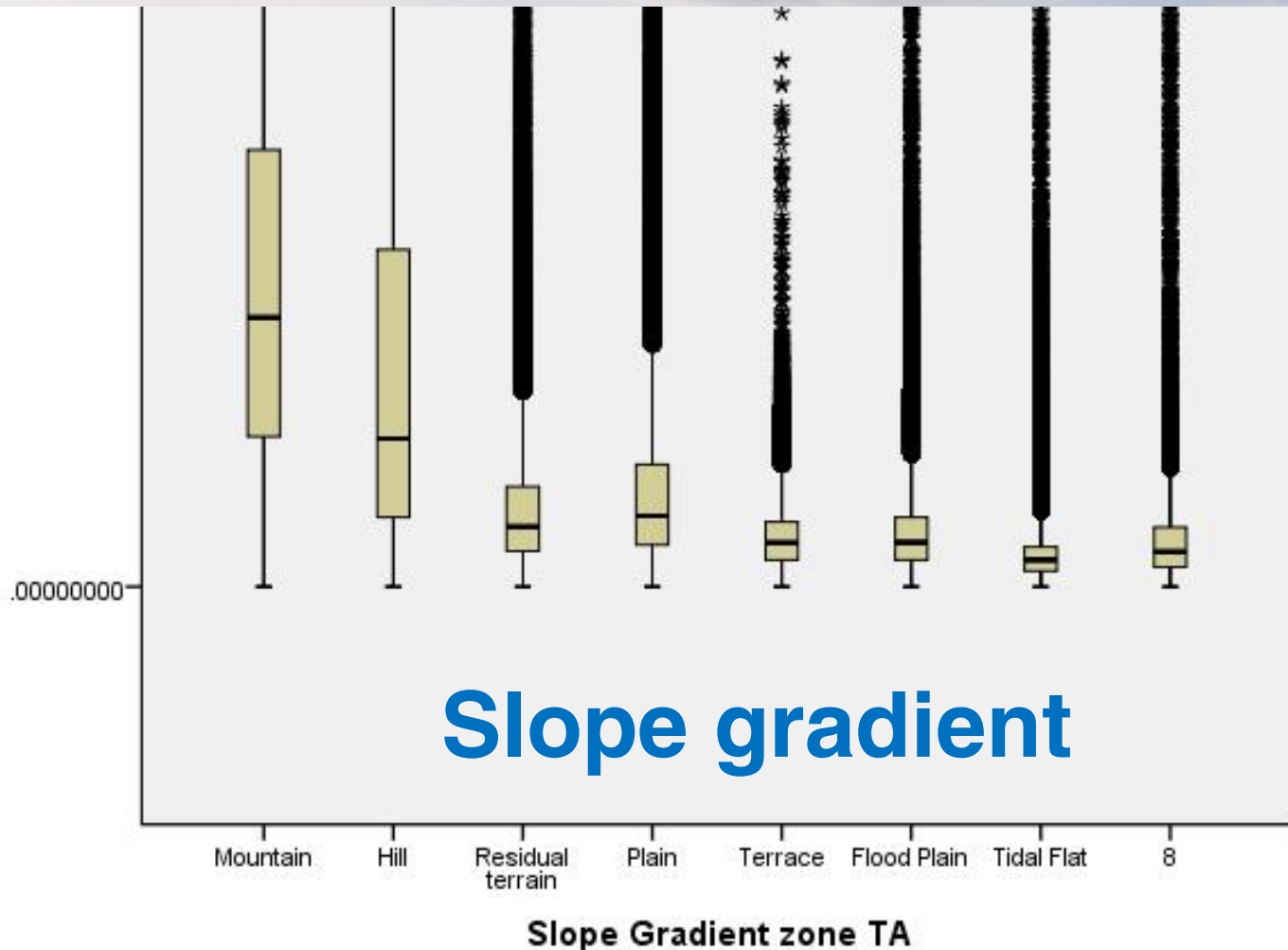
คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ของหน่วยธรณีสัณฐานในพื้นที่ตัวอย่าง

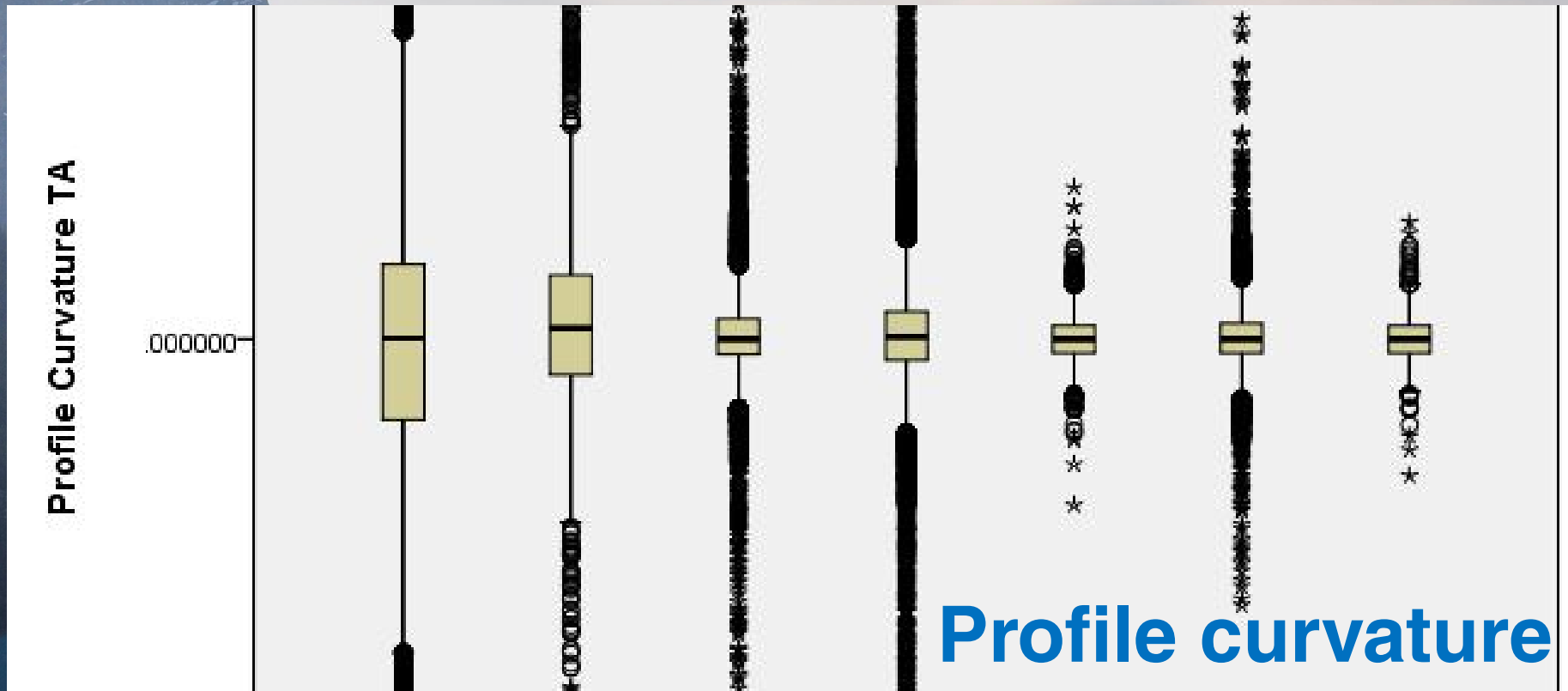
คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ของหน่วยธรณีสัณฐานในพื้นที่ตัวอย่าง

คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ของหน่วยธรณีสัณฐานในพื้นที่ตัวอย่าง

คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา
ของหน่วยธรณีสังฐานในพื้นที่ตัวอย่าง

Statistical property for different class

HAND	Percentiles						
	5	10	25	50	75	90	95
Mountain	11.00	24.00	53.00	136.00	234.00	314.00	360.00
Hill	13.00	19.00	29.00	52.00	90.00	140.40	173.00
Residual terrain	2.00	4.00	10.00	19.00	30.00	42.00	56.00
Plain	2.00	5.00	13.00	24.00	40.00	81.00	137.00
Terrace	1.00	2.00	5.00	9.00	14.00	19.00	21.00
Flood Plain	1.00	2.00	4.00	8.00	15.00	23.00	29.00
Tidal Flat	.00	1.00	3.00	4.00	6.00	8.00	9.00

Profile Curvature	Percentiles						
	5	10	25	50	75	90	95
Mountain	-3.07981750	-1.88117700	-.61853225	.00834657	.57655250	1.76080600	2.97126050
Hill	-1.97846600	-.88721660	-.27472800	.08716970	.49396200	1.87098200	3.22035400
Residual terrain	-.39830175	-.27619400	-.11644300	.00000000	.15934200	.32399600	.47952700
Plain	-.95852455	-.41693420	-.15934200	.01874620	.21245700	.65941700	1.74620450
Terrace	-.26557100	-.21245700	-.10622800	.00000000	.10622800	.21245700	.27619400
Flood Plain	-.31868500	-.22062800	-.10622800	.00000000	.12306150	.26643750	.38242200
Tidal Flat	-.21245700	-.15934200	-.10622800	.00000000	.10622800	.19121100	.23874840

Statistical property for different class

Slope Gradient	Percentiles						
	5	10	25	50	75	90	95
Mountain	.0492274000	.0802502000	.2026420000	.4318150000	.7700990000	1.2636000000	1.6271900000
Hill	.0386502000	.0641058600	.1445010000	.3062350000	.5938950000	1.1492820000	1.3642020000
Residual terrain	.0172849000	.0237558000	.0407409000	.0696180000	.1136370000	.1981280000	.3447480000
Plain	.0207738000	.0293786000	.0518546000	.0910993000	.1718860000	.7388437000	1.2350055000
Terrace	.0128834000	.0182199000	.0293786000	.0464517000	.0674381000	.0921860000	.1071720000
Flood Plain	.0128834000	.0182199000	.0310273000	.0543551000	.0901837000	.1393550000	.1828800000
Tidal Flat	.0057616300	.0115233000	.0182199000	.0310273000	.0464517000	.0656419700	.0802398450

TPI	Percentiles						
	5	10	25	50	75	90	95
Mountain	-60.108305	-46.669570	-3.356825	79.993850	172.866000	247.791000	294.700250
Hill	-61.334340	-56.369500	-41.426500	-14.778800	23.956600	70.586520	100.602600
Residual terrain	-55.470525	-51.879200	-43.885175	-33.341850	-23.279175	-10.738400	3.790448
Plain	-69.411955	-65.812730	-57.208375	-45.393100	-27.823925	17.603550	66.562950
Terrace	-51.932970	-49.562070	-46.769825	-43.032300	-37.498250	-32.339420	-27.282880
Flood Plain	-73.554850	-70.873100	-58.374275	-53.645900	-46.019200	-37.452550	-32.595000
Tidal Flat	-77.464610	-76.291810	-73.904150	-57.310900	-52.328075	-49.983600	-48.774975

สร้างเกณฑ์การจำแนกหน่วยธรณีสัณฐาน

HAND
Height Above Nearest Drainage

TPI
Topographic Position Index

Slope gradient

Profile curvature

$HAND > 90$

→ **Mountain**

$90 \geq HAND > 40$

Mountain Hill

$40 \geq HAND > 29$

Hill Plain

$29 \geq HAND > 15$

Residual Terrain Plain

$15 \geq HAND > 4$

Residual Terrain Plain
Terrace
Flood Plain
Tidal Flat

$4 \geq HAND$

→ **Tidal Flat**

$T > 23.96$

→ **Mountain**

$23.96 \geq T > -3.36$

Mountain Hill

$-3.36 \geq T$

→ **Hill**

$T > -27.82$

→ **Hill**

$-27.82 \geq T > -41.43$

Hill Plain

$-41.43 \geq T$

→ **Plain**

$T > -27.82$

→ **Residual Terrain**

$-27.82 \geq T > -43.89$

Residual Terrain Plain

$-43.89 \geq T$

→ **Plain**

$T > -46.77$

Residual Terrain Terrace

$-46.77 \geq T > -58.37$

Flood Plain
Tidal Flat

$-58.37 \geq T$

→ **Tidal Flat**

$S > 0.3937$

→ **Mountain**

$0.3937 \geq S > 0.1752$

Mountain Hill

$0.3937 \geq S$

→ **Hill**

$S > 0.1425$

→ **Hill**

$0.1425 \geq S > 0.0809$

Hill Plain

$0.0809 \geq S$

→ **Plain**

$S > 0.1167$

→ **Plain**

$S \leq 0.1167$

Residual Terrain Plain

$S > 0.0580$

→ **Residual Terrain**

$S \leq 0.0580$

→ **Terrace**

$S > 0.0580$

→ **Flood Plain**

$S \leq 0.0580$

→ **Tidal Flat**

$0.4940 > PC > -0.2747$

→ **Mountain**

$PC \geq 0.4940$
 $PC \leq -0.2747$

→ **Hill**

$0.6594 > PC > -0.4169$

→ **Hill**

$PC \geq 0.6594$
 $PC \leq -0.4169$

→ **Plain**

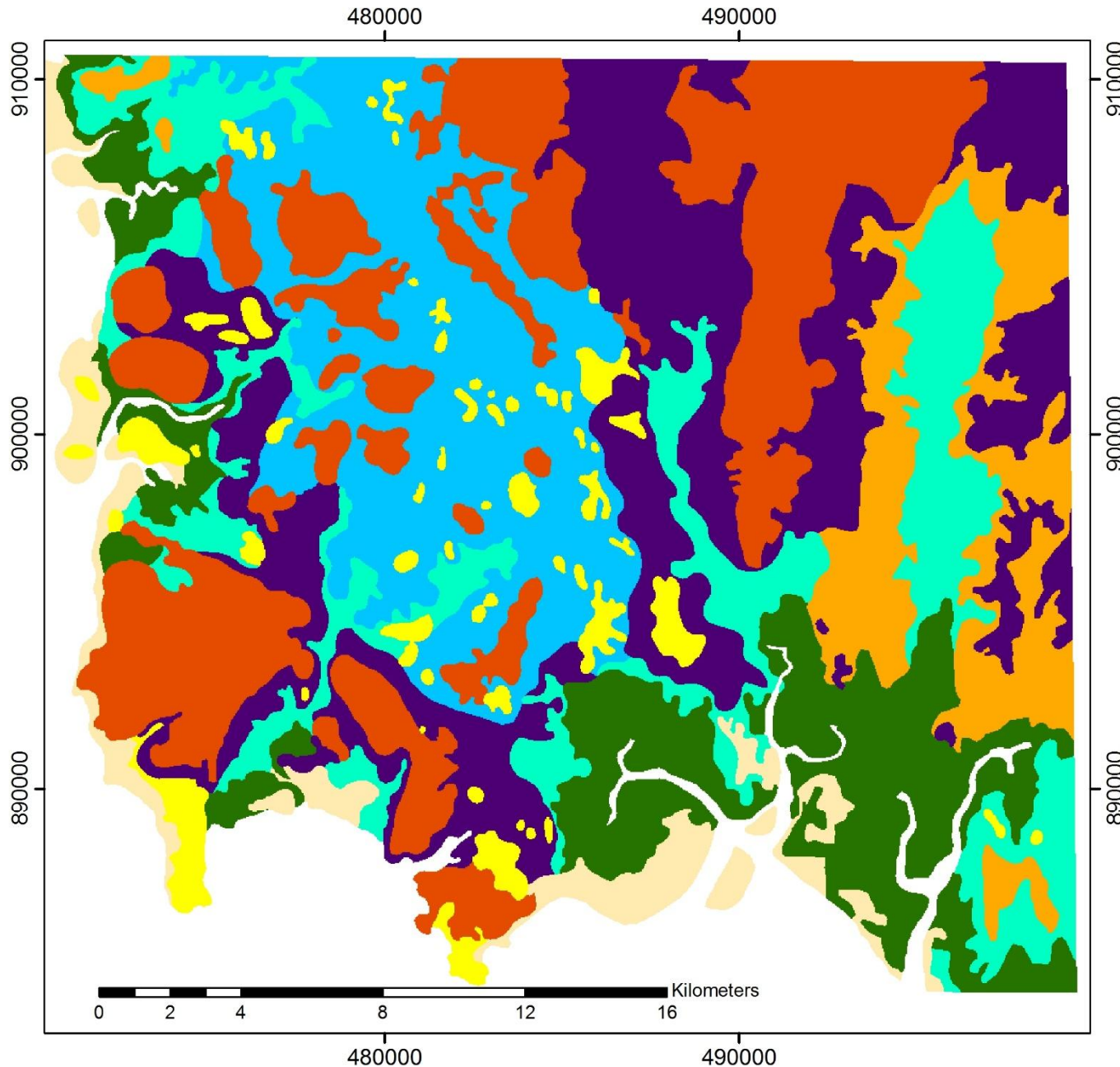
Residual Terrain

$0.1593 > PC > -0.1165$

$PC \geq 0.1593$
 $PC \leq -0.1165$

→ **Plain**

Field map

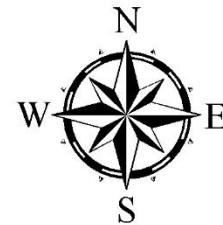
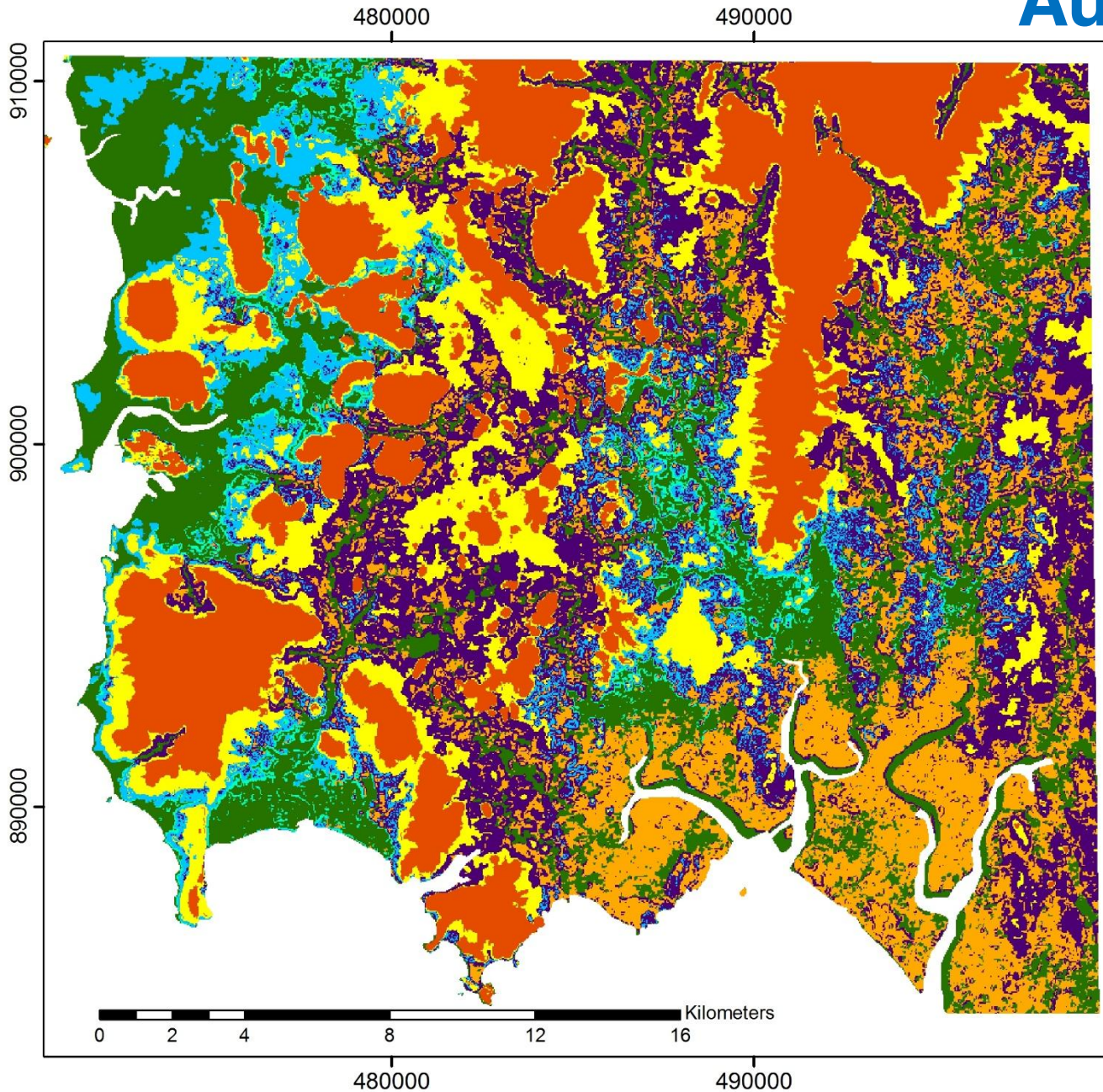

Legend

- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat
- 8 Beach

Automated map

Legend

- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat
- 8 Beach

Rule-based classification

(รวมพื้นที่ตัวอย่าง)

3

ประเมินความถูกต้อง

Field map

Classified map

	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAL
Mountain	111208	6606	5990	8413	40	463	31	175	132926
Hill	20925	9309	25785	23080	1994	1381	560	414	83448
Residual terrain	9892	3525	47973	33395	18431	18328	6481	2429	140454
Plain	3069	2720	7579	10772	2008	5630	613	754	33145
Terrace	663	716	16805	7981	14892	17207	39154	4566	101984
Flood Plain	338	546	3327	2750	403	4976	922	498	13760
Tidal Flat	3530	2208	18634	13593	11621	38541	33944	7359	129430
Beach	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	149625	25630	126093	99984	49389	86526	81705	16195	
Acc (%)	74.32	36.32	38.05	10.77	30.15	5.75	41.54	0.00	

Overall accuracy = 36.70%

1 Mountain

2 Hill

3 Residual terrain

4 Plain

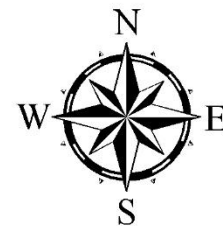
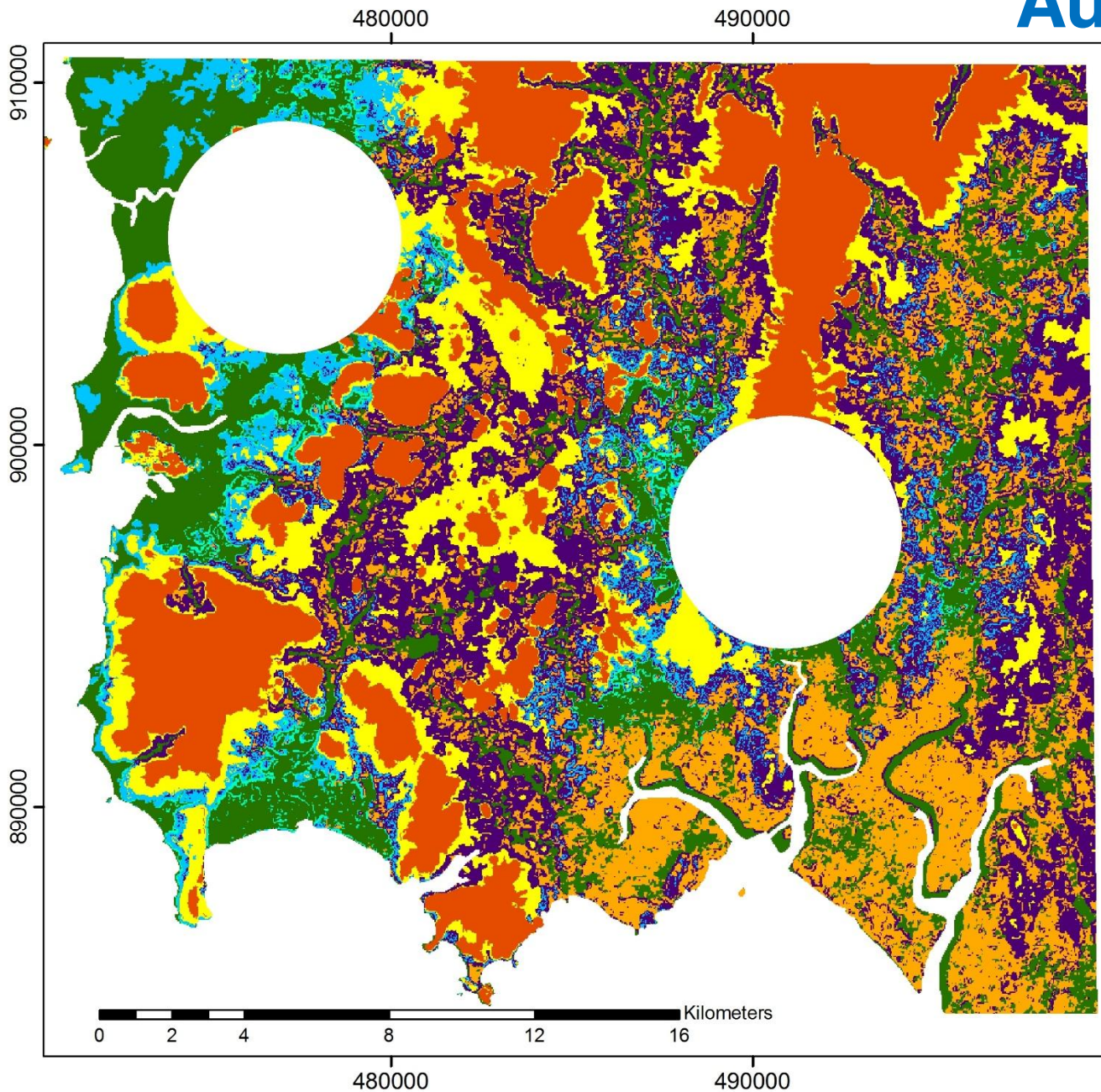
5 Terrace

6 Flood Plain

7 Tidal Flat

8 Beach

Automated map

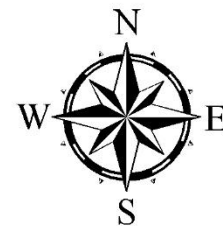
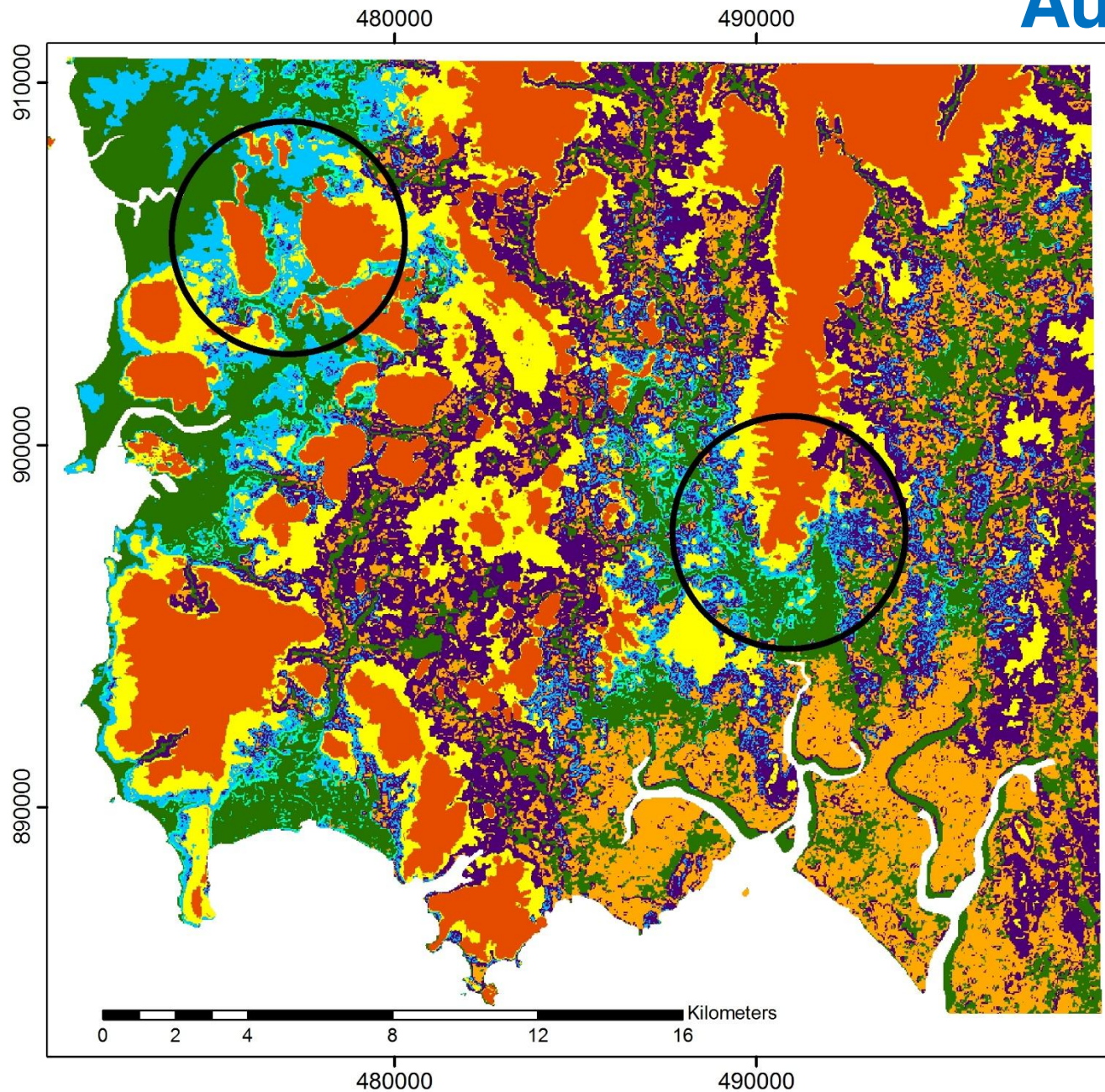

Legend

- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat
- 8 Beach

Automated map

Legend

- Training Area
- 1 Mountain
- 2 Hill
- 3 Residual terrain
- 4 Plain
- 5 Terrace
- 6 Flood Plain
- 7 Tidal Flat

Rule-based classification

(ไม่รวมพื้นที่ตัวอย่าง)

3

ประเมินความถูกต้อง

Field map

Classified map

	1	2	3	4	5	6	7	8	Total
Mountain	97671	5852	5541	7113	37	479	58	143	116894
Hill	18194	8916	24342	21911	1995	1278	565	469	77670
Residual terrain	9548	4001	49600	34144	20928	20535	6472	2839	148067
Plain	1932	2981	10990	8717	4152	6794	812	1045	37423
Terrace	698	749	15105	7552	13562	17576	40220	4457	99919
Flood Plain	146	431	2390	2053	250	3893	791	472	10426
Tidal Flat	2528	2025	15182	9365	9838	32128	32492	7207	110765
Beach	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	130717	24955	123150	90855	50762	82683	81410	16632	
Acc (%)	74.72	35.73	40.28	9.59	26.72	4.70	39.91	0	

Overall accuracy = **35.74%**

1 Mountain

2 Hill

3 Residual terrain

4 Plain

5 Terrace

6 Flood Plain

7 Tidal Flat

8 Beach

Clustering Classification

จำแนกข้อมูลเป็น 8 คลัสเตอร์

คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนาของแต่ละคลัสเตอร์

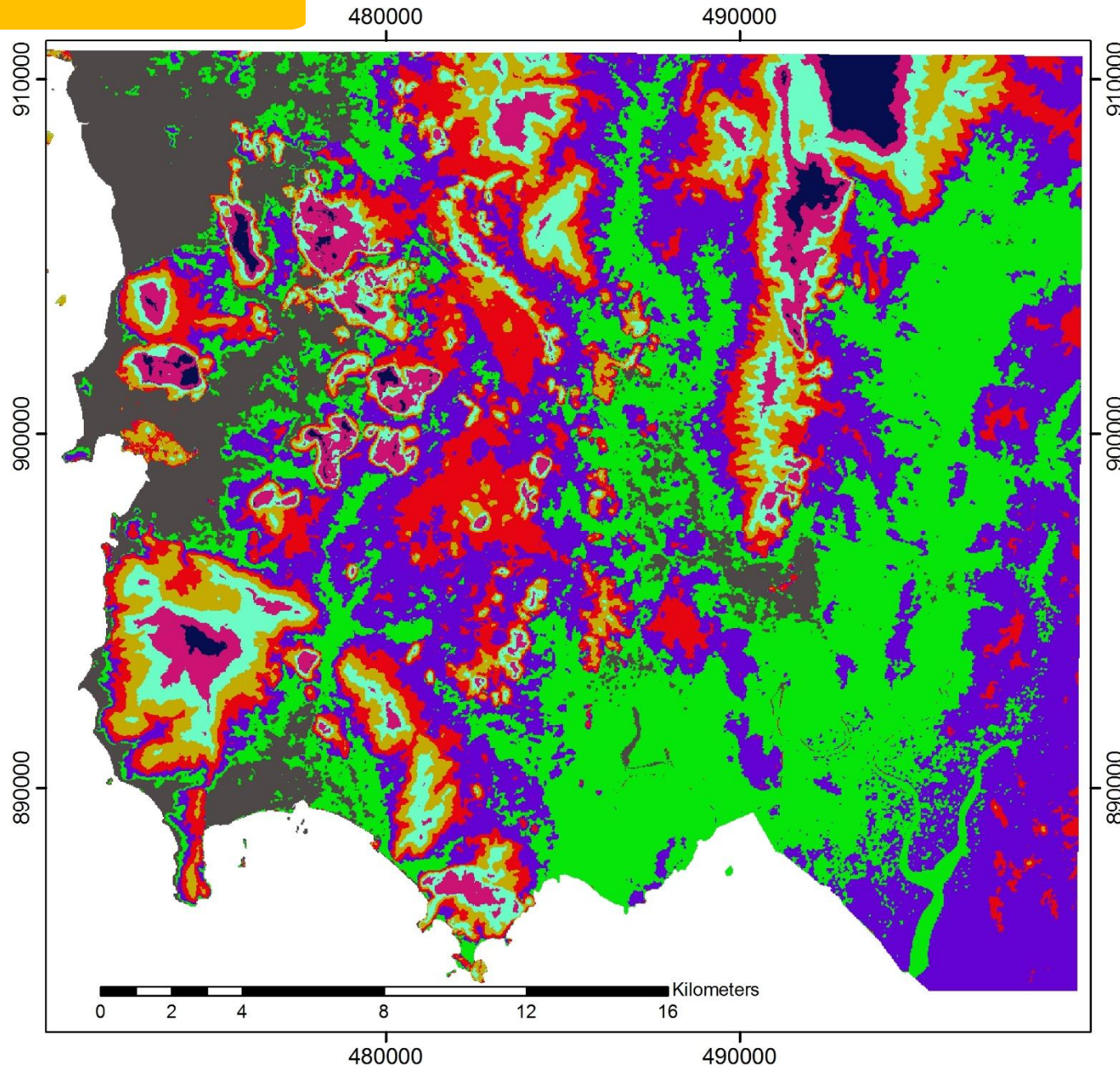

ระบุหน่วยกรณีศึกษาแต่ละคลัสเตอร์

จำแนกข้อมูลเป็น 8 คลัสเตอร์

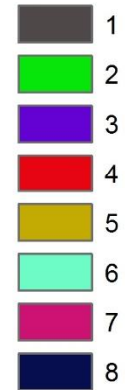
- จำแนกโดยใช้วิธี Iso Cluster Unsupervised Classification หรือ ISODATA
- INPUT = HAND, Slope, Profile Curvature และ TPI
- Set parameters
 - number of class = 8

8 Clusters

Legend

Value

คำนวณค่าสถิติเชิงพรรณนาของแต่ละคลัสเตอร์

VALUE	COUNT	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD	SUM	MEDIAN
1	71115	0	33	33	7.90	5.75	561556	7
2	207875	0	36	36	8.81	6.11	1830579	8
3	195257	0	49	49	18.62	9.60	3635476	18
4	84974	0	91	91	43.16	14.40	3667447	42
5	54603	0	204	204	88.79	27.50	4848235	90
6	44963	0	298	298	154.94	36.59	6966379	157
7	26762	125	470	345	262.88	44.88	7035097	258
8	8639	0	689	689	407.17	84.14	3517557	399

HAND

Profile Curvature

VALUE	COUNT	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD	SUM
1	71115	-1.49	3.65	5.14	0.07	0.30	5076.77
2	207875	-1.70	2.50	4.20	0.04	0.22	7522.39
3	195257	-1.38	1.67	3.05	0.01	0.24	1526.56
4	84974	-3.54	6.03	9.56	0.21	0.80	17948.20
5	54603	-8.17	17.63	25.79	0.30	1.78	16363.35
6	44963	-14.86	14.15	29.01	-0.35	1.66	-15952.98
7	26762	-12.65	13.20	25.85	-0.33	1.48	-8780.00
8	8639	-16.19	5.92	22.11	-0.54	1.78	-4636.18

คำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนาของแต่ละคลัสเตอร์

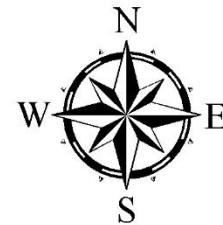
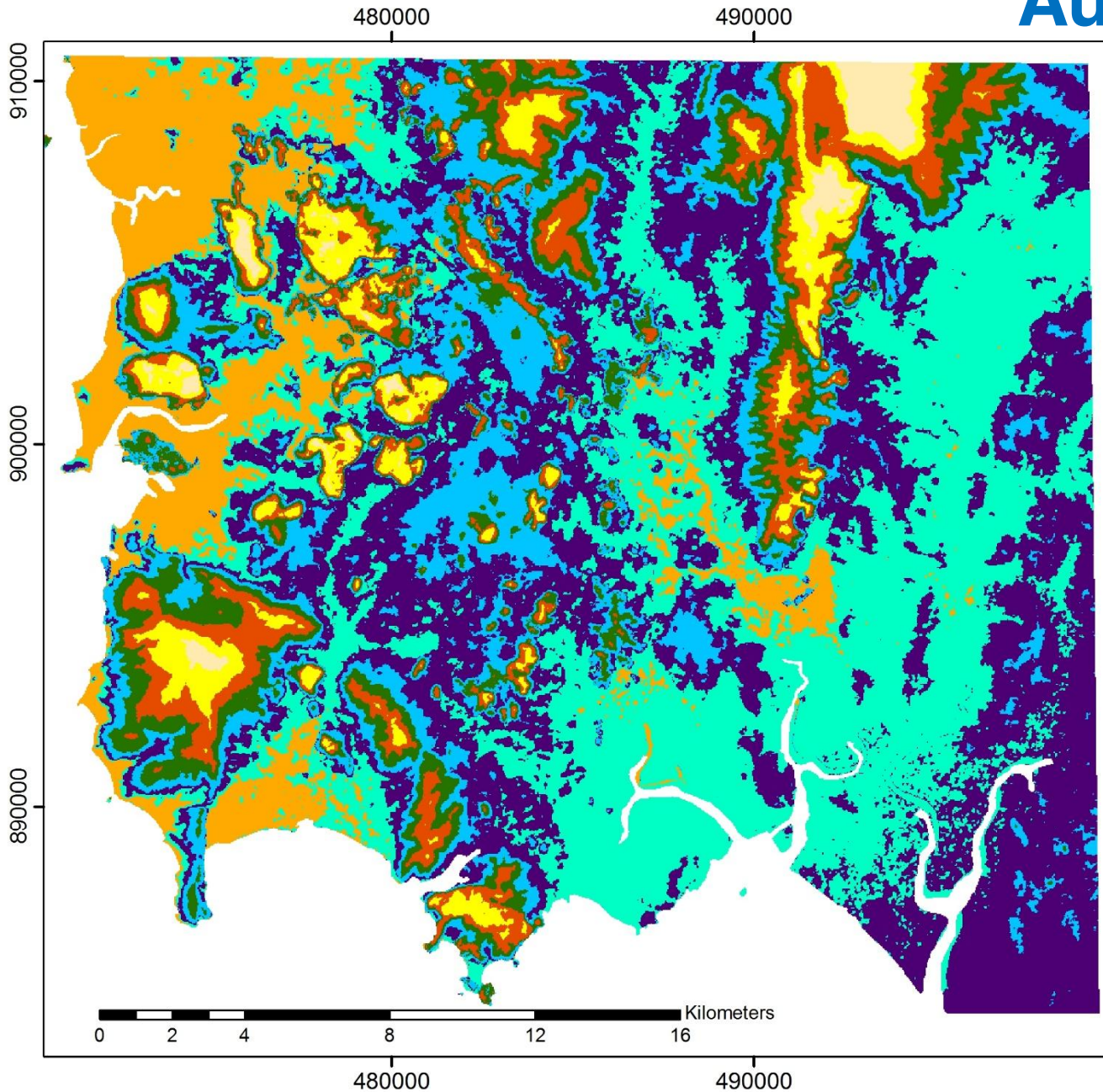
VALUE	COUNT	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD	SUM
1	71115	0.0000	0.7075	0.7075	0.0596	0.0570	4240.8854
2	207875	0.0000	0.4380	0.4380	0.0563	0.0434	11705.7297
3	195257	0.0000	0.5025	0.5025	0.0789	0.0601	15401.0342
4	84974	0.0000	1.9240	1.9240	0.2228	0.2223	18931.9795
5	54603	0.0000	4.3968	4.3968	0.4892	0.4398	26713.7655
6	44963	0.0000	4.3034	4.3034	0.5299	0.4644	23823.7613
7	26762	0.0000	4.7797	4.7797	0.5540	0.4012	14827.1889
8	8639	0.0058	3.0628	3.0570	0.4895	0.3055	4229.2152

SLOPE

TPI

VALUE	COUNT	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD
1	71115	-92.2047	-42.8228	49.3819	-64.0099	8.6795
2	207875	-59.6525	-27.1411	32.5114	-41.2410	6.0471
3	195257	-57.6767	6.7717	64.4483	-22.4079	8.4058
4	84974	-78.8565	45.5338	124.3903	-0.2516	15.5501
5	54603	-92.1996	143.5390	235.7386	49.3531	28.2679
6	44963	-26.9368	286.0715	313.0083	127.5190	35.4106
7	26762	91.1584	405.2798	314.1215	226.6692	43.7235
8	8639	-92.1824	724.4860	816.6684	421.4838	97.4631

Automated map

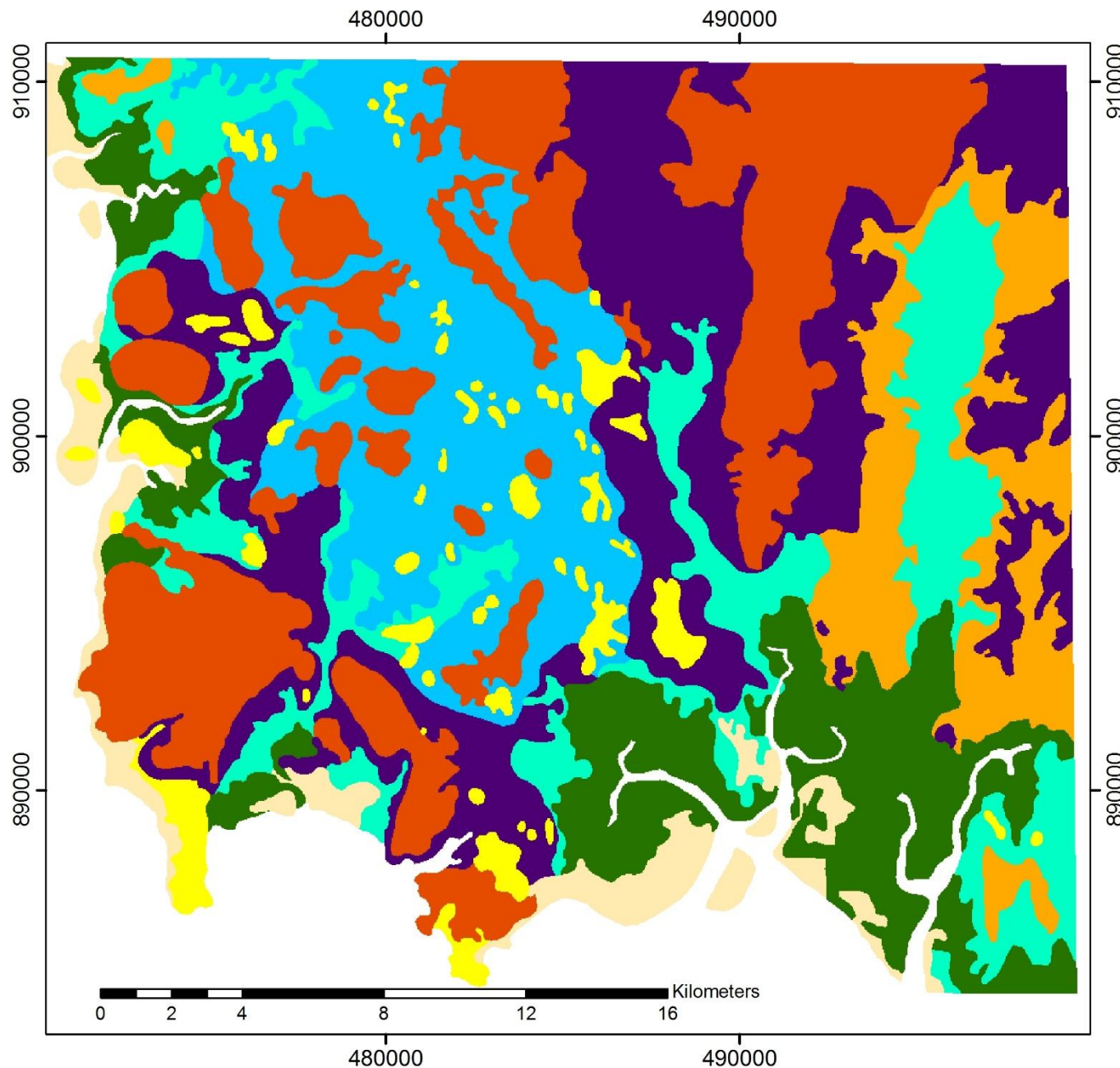
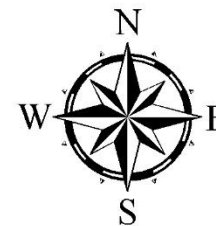

Legend

- Mountain
- Hill
- Residual terrain
- Plain
- Terrace
- Flood Plain
- Tidal Flat
- Beach

Field map

Legend

- Mountain
- Hill
- Residual terrain
- Plain
- Terrace
- Flood Plain
- Tidal Flat
- Beach

Field map

Classified map

	1	2	3	4	5	6	7	8	TOTAL
Mountain	39540	1254	713	2106	0	38	0	16	43667
Hill	25662	156	103	381	0	4	0	0	26306
Residual terrain	9281	6315	67943	41431	20836	21488	17992	3871	189157
Plain	23660	8796	20004	25837	1451	2122	700	249	82819
Terrace	2958	1753	5642	9713	1967	23571	17837	4801	68242
Flood Plain	1828	3624	41398	20552	31272	45704	47166	7851	199395
Tidal Flat	38633	4877	3870	5220	28	482	72	247	53429
Beach	8188	10	2	10	0	0	0	5	8215
TOTAL	149750	26785	139675	105250	55554	93409	83767	17040	
Acc (%)	26.40	0.58	48.64	24.55	3.54	48.93	0.086	0.03	

Overall accuracy = **27.00 %**

1 Mountain

2 Hill

3 Residual terrain

4 Plain

5 Terrace

6 Flood Plain

7 Tidal Flat

8 Beach

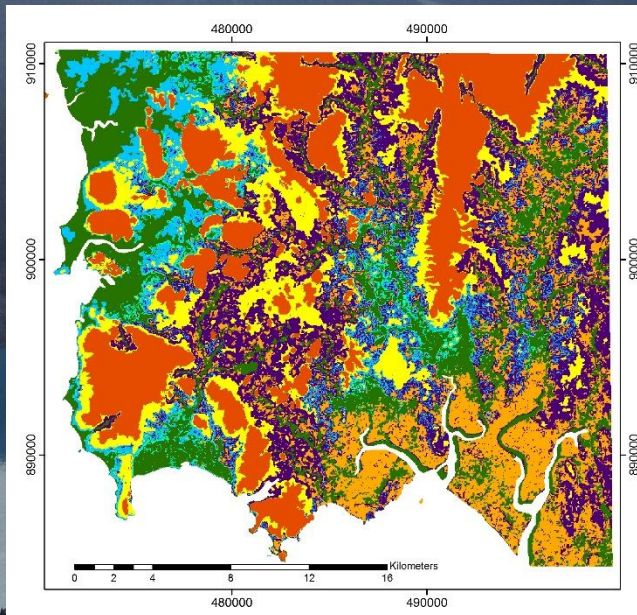
ผลการวิจัย + อภิปรายผล

- แผนที่ธรณีฐานแบบอัตโนมัติด้วยวิธีอาศัยกฎ (rule-based classification) มีความถูกต้องมากกว่าวิธีการทางสถิติแบบคลัสเตอร์ (clustering classification) เมื่อเทียบกับแผนที่ภาคสนาม ด้วยค่าร้อยละ 36.70 และ 27.00 ตามลำดับ
- สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้แม้ว่าแผนที่ธรณีฐานแบบอัตโนมัติด้วยวิธีอาศัยกฎมีค่าความถูกต้องมากกว่า แต่ไม่สามารถกล่าวได้ว่าวิธีการใดมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละวิธีมีแนวคิดและวิธีการที่ต่างกัน ดังนั้นจึงขึ้นกับจุดประสงค์และจำนวนหน่วยธรณีฐานที่ต้องการ

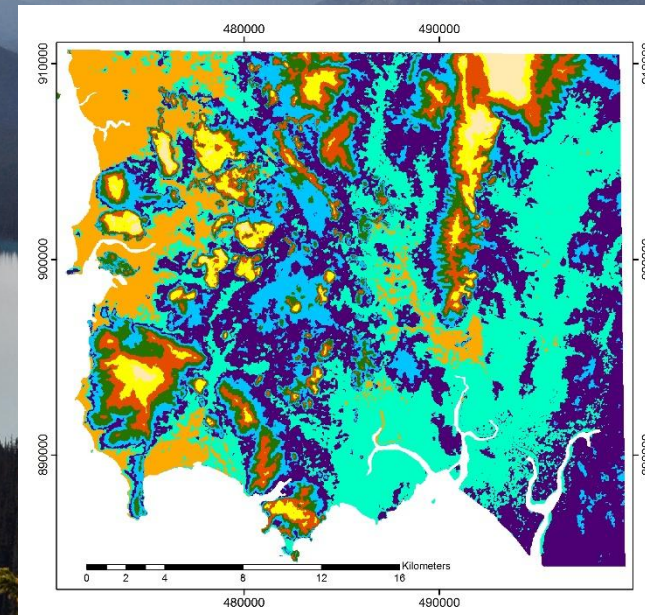
ผลการวิจัย + อภิปรายผล

- หน่วยธรณีฐานจากการจำแนกแบบอาศัยภูมิลักษณะกระจาย และมีขนาดเล็กกว่าเมื่อเทียบกับการจำแนกด้วยวิธีสถิติคลัสเตอร์ที่หน่วยธรณีฐานมีการเกาะกลุ่มกัน และมีขนาดใหญ่

Rule-based

Clustering

ผลการวิจัย + อภิปรายผล

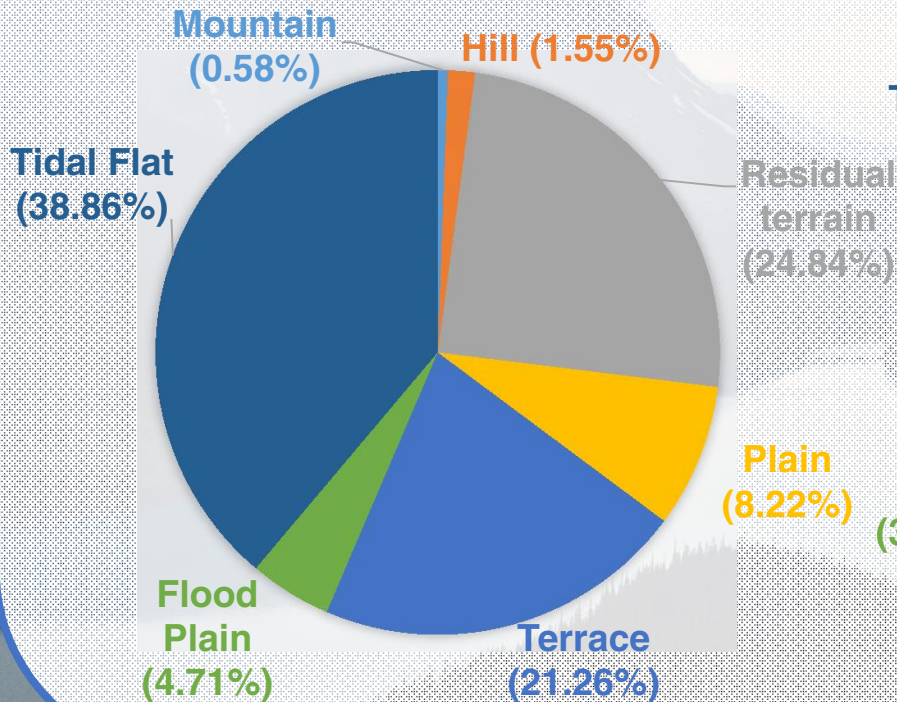
- วิธีการทั้งสองวิธีให้ค่าความถูกต้องของหน่วยธรณีสัณฐานแต่ละหน่วยแตกต่างกัน

	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด	ค่าความถูกต้อง (ร้อยละ)		ความต่าง
		Rule-based	Clustering	
Mountain	22.3	74.72 1st	26.40 3rd	-48.32
Hill	4.0	35.73	0.58	-35.15
Residual terrain	20.8	40.28 2nd	48.64 2nd	+8.36
Plain	15.7	9.59	24.55	+14.94
Terrace	8.3	26.72	3.54	-23.18
Flood Plain	13.9	4.70	48.93 1st	+44.22
Tidal Flat	12.5	39.91 3rd	0.09	-39.82
Beach	2.6	0.00	0.03	+0.03

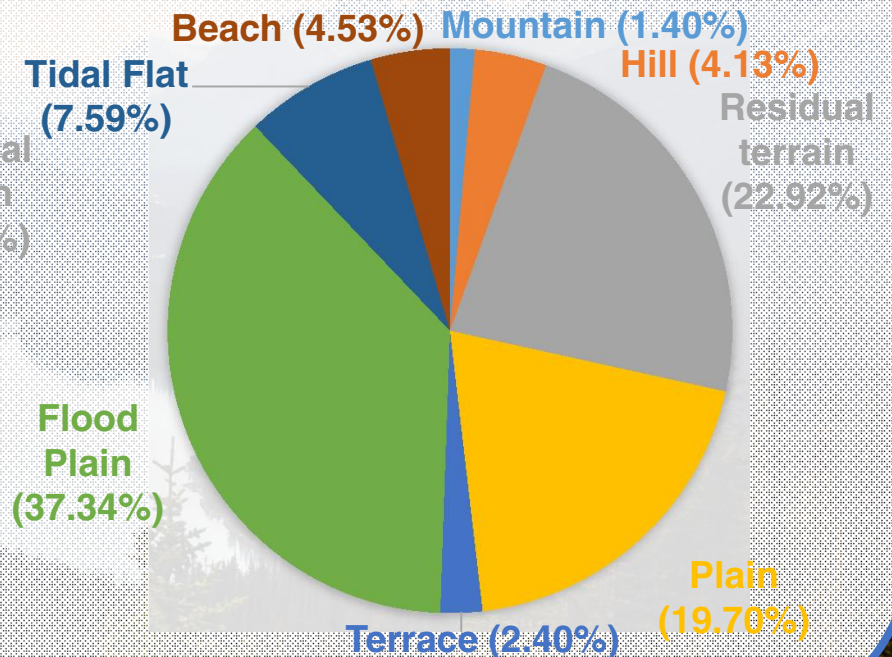
ผลการวิจัย + อภิปรายผล

RULE-BASED: FLOOD PLAIN

Field Map

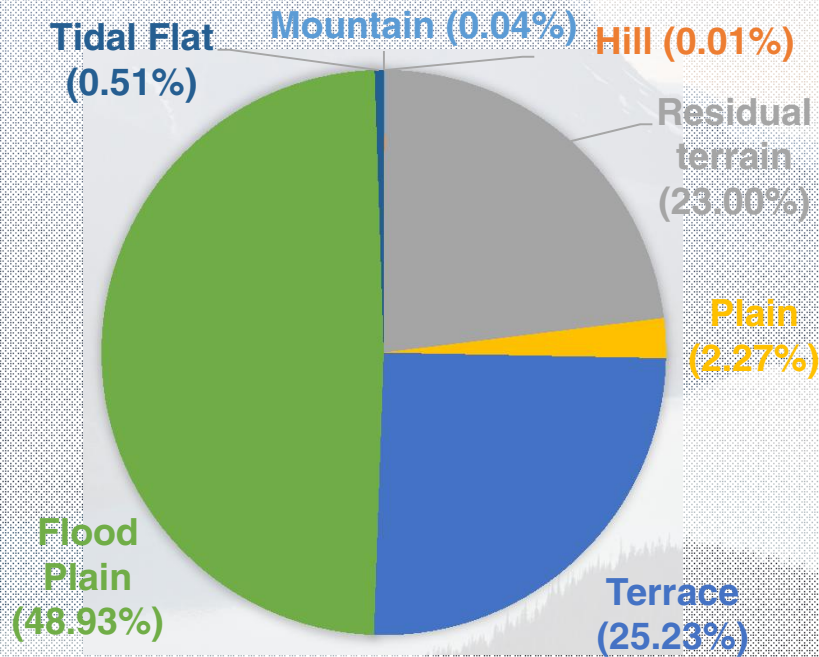
Automated Map

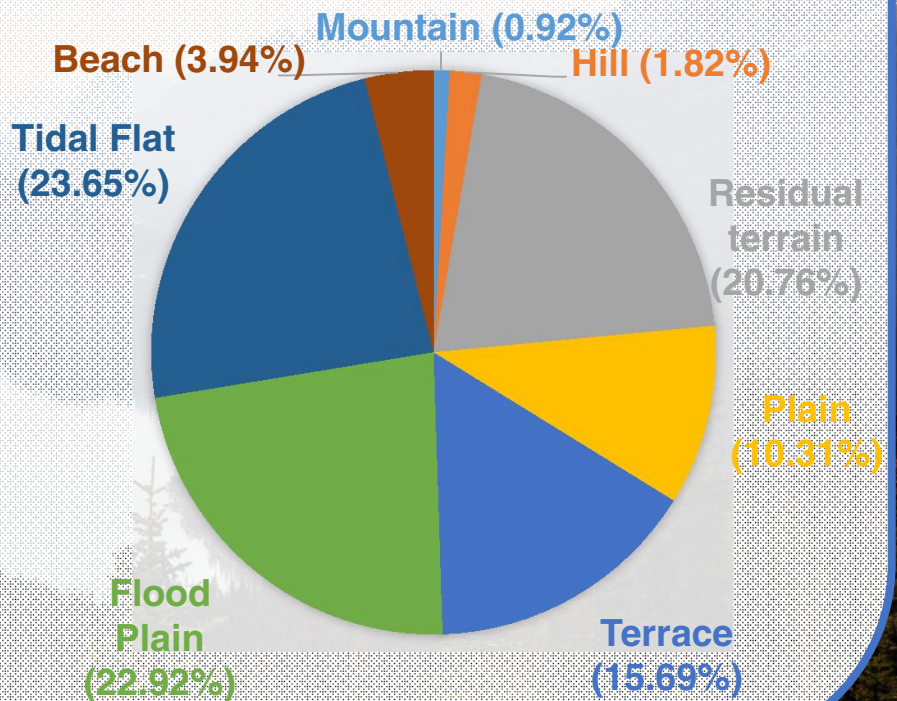
ผลการวิจัย + อภิปรายผล

CLUSTER: FLOOD PLAIN

Field Map

Automated Map

ข้อวิจารณ์

- ความถูกต้องของการจำแนกข้อมูลขึ้นอยู่กับความถูกต้องของแผนที่ภาคสนามที่ใช้ในการอ้างอิงซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนได้
- เนื่องจากการเลือกพื้นที่ตัวอย่าง (training area) ทำโดยการสุ่ม ส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวไม่ครอบคลุมหน่วยธรณีฐานแบบชายหาด การจำแนกโดยอาศัยกฎจึงไม่พบหน่วยฯ ดังกล่าว (sampling error)
- การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหากฎในการจำแนก พบว่าข้อมูลมีการซ้อนทับกันมาก ทำให้แยกหน่วยธรณีฐานได้ไม่ชัดเจน
- เนื่องการระบุหน่วยธรณีฐานแต่ละคลัสเตอร์อาศัยความรู้ของผู้จำแนก ดังนั้นจึงมีโอกาสตีความผิด ส่งผลต่อค่าความถูกต้องโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นการวิจัยในอนาคต

- จำนวนและชนิดของ attribute ที่เหมาะสมแก่การทำแผนที่อัตโนมัติ
- ความละเอียดของ DEM ที่เหมาะแก่การทำแผนที่อัตโนมัติ
- วิธีการอื่น ๆ ในการจำแนกหน่วยธรณีสัณฐาน เช่น multiple points statistics

A scenic landscape at sunset. The sky is filled with vibrant orange and yellow clouds, with the sun low on the horizon. In the background, a range of jagged mountains is silhouetted against the bright sky. A river flows through a lush green forest in the foreground, winding its way towards the mountains. The overall atmosphere is warm and peaceful.

THANK YOU